

ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΗΧΗ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Α'.

— 13 Νοεμβρίου 1893. —

ΤΕΥΧΟΣ Ζ'.

ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΑΙΣΧΥΛΟΥ

Ἔπαρξις, φύσις καὶ ιδιότητες τῶν Θεῶν.

(Συνέχεια ἰδὲ τεύχος Ε'.)

Αἰσχύλος ἐν τῇ παραστάσει τῶν θεῶν καὶ ἰδίᾳ τοῦ ὑπερτάτου θεοῦ ὄντος, πολλάκις διαφωνεῖ πρὸς ἑαυτόν. Ἐν τῷ Προμηθεῖ Δεσμώτῃ φαίνεται ἐκφέρων περὶ θεότητος ἰδέας ἀνθρωπομορφιστικᾶς, ἐξ ἐκείνων αἵτινες παρμυροῦσι τὰς ποιήσεις τοῦ Ὀμήρου καὶ τοῦ Ἡσίοδου. Ὁ Ζεὺς τῆς τραγωδίας ταύτης εἶνε ἀθάνατος, καταπιέζει τοὺς κατωτέρους θεοὺς καὶ συντελεῖ εἰς τὴν καταστροφὴν δυστυχῶν θνητῶν ἀσελγῆς, ἄδικος καὶ σκληρὸς πρὸς τὰ θύματα τῶν ὀρέξεων καὶ τῆς ἀπαρσεκείας αὐτοῦ, ἄρχει ἐπὶ τοῦ σύμπαντος ὡς ἄνομος θεότης. Πλὴν ἄτοπον βεβαίως θὰ ἦτο ἐὰν ταῦτα πάντα ἐξελαμβάνοντο ὡς αἰσθημὰ διατρεφόμενα πρὸς τὴν θεότητα ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ, ὡς δὲν δυνάμεθα νὰ συναγάγωμεν συμπεράσματα περὶ τῆς θεολογίας τοῦ Μίλτωνος ἐκ τῶν στασιαστικῶν λήρων τοῦ Σατανᾶ ἐν τῷ Ἀπολεσθέντι Παρδεισῷ, οὔτε περὶ τῆς διδασκαλίας τῆς Βίβλου, ἐκ τοῦ στόματος τῶν ἀνθρῶν ἐν τῇ Πεντατεύχῳ καὶ τῷ βιβλίῳ τοῦ Ἰωβ.

Ὁ χαρακτήρ τοῦ ὑψίστου θεοῦ ὄντος, ὡς ἐν γένει παρίσταται ἐν ταῖς λοιπαῖς τραγωδίαις καὶ κυρίως διὰ τῶν ἐπιθέτων, δι' ὧν ὁ χορὸς ἀπευθύνεται πρὸς αὐτό, εἶνε ἀνκλόγος κατὰ μέγαν βαθμὸν πρὸς τὰς ἡμετέρας περὶ τοῦ ἀληθοῦς Θεοῦ ἰδέας. Εἶνε ὁ παγκόσμιος πατήρ, πατὴρ θεῶν τε ἀνθρῶν τε, παραίτιος (Ἀγαμ. 1485), παντόπτης, πανεργέτης (αὐτόθ. καὶ

Ἰκέτ. 139), *πάνσοφος, παγκρατής* (Ἰκέτ. 813), *δίκαιος, δικηγόρος* (Ἀρχμ. 525), *ἀληθής* (Προμ. 1031).

Ψευδηγορεῖν γὰρ οὐκ ἐπίσταται στόμα
τὸ Δῖον, ἀλλὰ πᾶν ἔπεις τελεῖ.

ἀγνός (Ἰκέτ. 650), *πρευμένης* (αὐτόθ. 139), *ἰδίχ* Θεὸς τῶν ἱκετῶν καὶ τῶν ζένων, *τέλειον, ὕψιστον ὄν, βασιλεὺς βασιλείων κ.τ.λ.* . . . ὡς ἐν τῇ ἐπικλήσει (Ἰκέτ. 522)

ἄναξ ἀνάκτων, μακάρων
μακάρτατε, καὶ τελείων
τελειότατον κράτος, ὄλβιε Ζεῦ.

Τοιοῦτοι εἶνε τινες τῶν τίτλων, οὓς συνήθως ἀποδίδουσιν εἰς τὸν Δία καὶ οἵτινες εἶνε ἐκ διαμέτρου ἀντίθετοι πρὸς τὴν ἀσελγείαν καὶ ὀμότητα, κακία, ἧς ἡ ἑλληνικὴ μυθολογία ἀποδίδει εἰς τὸν θεὸν τοῦτον καὶ ἧς ὑπαινίσσεται ὁ Αἰσχύλος οὐχὶ μόνον ἐν τῷ Προμηθεΐ, ἀλλ' ἐν τῷ ἰδίῳ χορῷ, ὃς ἄρχεται διὰ τῆς ἀνωτέρω ὑψηλῆς ἐπικλήσεως, ἕρα συμπεραίνεται ὅτι ἡ ψιλαφητὴ ἀσυνέπεια αὐτῆ ἐπικυροῖ τὴν περὶ ἀρχικῆς ἀποκαλύψεως ἰδέαν. Βεβαιῶς τὰ ἄληθως θεῖα ταῦτα ἐπιθέτα παρήχθησαν ἐν ἀρχῇ ἐξ ὑψηλοτέρων καὶ καθικρωτέρων πηγῆς καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν διεφθαρμένων καὶ φθοροποιῶν μύθων τῶν περιβαλόντων ὡς πέδαι τὰ λείψανα τῆς ἀρχικῆς ἀληθείας, ἅτινα ἀφείκοντο πλέοντα βαθμηδὸν μέχρις ἡμῶν διὰ τοῦ ἀχανοῦς πόντου τῶν αἰώνων.

Ἡ γενικὴ ἁμοιότης, ἡ ἐμφαινόμενη ὑπὸ τῶν ἰδιοτήτων τούτων μεταξὺ τοῦ ὑπερτάτου ὄντος τῆς ἑλληνικῆς τραγωδίας καὶ τῶν ἑβραϊκῶν Γραφῶν προσκίθεται ἰδιαιτέρως ἐπίρρωσιν ἐκ τῆς συνεχοῦς ἐπαναλήψεως, ὡς κατωτέρω ὀφθήσεται, τῆς ῥήσεως ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε ἐκδικητής, ἐκδικῶν ἀνομίας γονέων ἐπὶ τὰ τέκνα, οὐδέποτε ἐγκαταλείπων ἀτιμώρητον τὸν ἔνοχον, οὐτινος ἡ μυστηριώδης πρόνοια εἶνε ἄβυσσος δυσθεώρητος καὶ πρὸ τῆς ἀκατασχέτου ἰσχύος τοῦ ὑπαίου, οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ τρέμουσι, θεοὶ δὲ καὶ ἄνθρωποι οὐδεμίαν σημασίαν ἔχουσιν ἐνώπιον αὐτοῦ.

Ὡς ὁ Μωϋσῆς ἔρωτᾷ τὸ ὄνομα τοῦ Ὑψίστου, ὃς ἀποστέλλει αὐτὸν ἵνα ἐλευθερώσῃ τὸν Ἰσραήλ,¹ οὕτω καὶ ὁ χορὸς τῶν Ἀργείων γερουσιαστῶν ἐν τῷ Ἀγαμέμνονι (160) ἀμφιβάλλει διὰ ποίου ὀνόματος νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ ὕψιστον ὄν.

Ζεὺς, ὅστις ποτ' ἐστίν, εἰ τὸδ' αὐ-
τῷ φίλον κεκλημένῳ
τοῦτό νιν προσενέπω,

Συμφώνως πρὸς τὰς ἀρχαίας ταύτας τάσεις τῶν ἑβραίων καὶ τῶν ἑλλήνων, ἡ μᾶλλον τοῦ Σημιτικοῦ καὶ Ἰαφεθικοῦ πνεύματος, ὁ Παῦλος εὕρισκει ἐν Ἀθήναις βωμὸν ἀφιερωμένον « τῷ ἀγνώστῳ Θεῷ », οὐσιαστικῶς προσεπιρωσινῶν τὴν μέθοδον, δι' ἧς ἐρμηνεύομεν τὰς ἁμοιότητας ταύτας εἰπὼν τοῖς Ἀθηναίοις: « ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτον ἐγὼ καταγγέλλω ὑμῖν » (Πράξ. τῶν Ἀποστ. XVII, 23).

Οὕχ' ἦττον δὲν δυνάμεθα νὰ θέσωμεν τὰς γνώσεις καὶ τὰς παραδόσεις τοῦ Αἰσχύλου ἐπὶ τῆς ἰδίας βαθμίδος μετὰ τῆς ἀποκαλύψεως, ἕνεκα τῶν ποταπῶν καὶ ἀναξίων, ἐξευτελιστικῶν

1) Ἐξ.δ. Κεφ. Γ'. εἰσ. 13—14. Καὶ εἶπε Μωϋσῆς πρὸς τὸν θεόν, ἰδοὺ ἐγὼ ἐξελεύσομαι πρὸς τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτούς, ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἀπέσταλκέ με πρὸς ὑμᾶς· ἐρωτήσατέ με, τί ὄνομα αὐτοῦ; τί ἐρῶ πρὸς αὐτούς; Καὶ εἶπεν ὁ Θεὸς πρὸς Μωϋσῆν λέγων, ἐγὼ εἶμι ὁ ὄν καὶ εἶπεν. Οὕτως ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ, ὁ ὄν ἀπέσταλκέ με πρὸς ὑμᾶς. (Προσθήκη τοῦ μεταφρ.)

καὶ ἀνθρώπων ἀντιλήψεων περὶ τῆς θεότητος, ἧς συγκεραυνῶνται, ἐν ταῖς ἀρίσταις μάλιστα τραγωδίαις αὐτοῦ, μετὰ τῶν ἀληθῶς θεῶν καὶ μεγαλοπρεπῶν τίτλων, οὓς ἀποδίδει εἰς τὸ ὑπερτακτὸν ὄν ὡς ἐπὶ παραδείγματι τὰς μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἔριδας, τοὺς ἔρωτας αὐτοῦ μετὰ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν θυγατέρων τῶν ἀνθρώπων (Ἰκέτ. 162—174 . . .) τοὺς δόλους καὶ τὰς ἀπάτας, δι' ὧν κολακεύει τοὺς δυστήνους θνητοὺς, παρελκῶν αὐτούς εἰς τὴν καταστροφὴν (Πέρσ. 93.)

ὄλβμητιν δ' ἀπάταν θεῶ
τίς ἀνὴρ θνατὸς ἀλύξει;

Ὁ Ζεὺς εἶνε ἡ ἀράτος θεότης τοῦ Αἰσχυλείου πανθέου. Οἱ λοιποὶ θεοί, ὡς ὁ Ἀπόλλων, ἡ Ἀθηνᾶ, ὁ Ἑρμῆς, ὁ Ἡρακλῆς . . . ἐμφανίζονται ὡς πρόσωπα τοῦ δράματος καὶ λαμβάνουσι μέρος ἐν τῷ διηλώγῳ, ὁ Ζεὺς, οὐδέποτε. Κατὰ τὰς πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων παραδόσεις τοῦ λαοῦ, πρὸς οὓς ἀναφέρονται αἱ σκηναὶ αὐταί, οὗτοι ἐβάδιζον ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ἀνθρωπίνῃ μορφῇ λαμβάνοντες ἀπ' εὐθείας μέρος ἐν ταῖς ὑποθέσει τῶν ἀνθρώπων, ὁ Ζεὺς ὁμοῦς ἄρχει ἐπὶ τοῦ σύμπαντος κόσμου καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, εἰ δὲ κατέρχεται ἐπὶ τῆς γῆς, πράττει τοῦτο μεταμορφούμενος μετὰ μεγάλῃς αὐστηρότητος καὶ μάλα δυσδιακρίτως, ὡς ἐν τινι μύθῳ, ὃν ἀκούομεν ἐκ τῶν χειλέων τῶν ὑποκριτῶν, εἴτε κατέρχεται ἐπιδεικνύμενος τὴν φροβερὰν αὐτοῦ ἰσχὺν δι' ἀστραπῶν καὶ σεισμῶν, δι' ὧν καταβάλλει τὸν Προμηθεῖα. Καὶ ἄληθως, ὡς ὁ Μύλλερὸς παρατήρησεν ἀκριβῶς ἐν ταῖς σπουδαίαις περὶ Ἑλληνίδων πραγματικαῖς αὐτοῦ, « Παρ' Αἰσχύλῳ, ὡς καὶ παρ' ἅπασιν ταῖς ἐσθίων αἰσθημάτων ἀνδράσι μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, ὁ Ζεὺς εἶνε ὁ μόνος πραγματικὸς Θεὸς ἐν τῇ ὑψίστῃ ἐννοίᾳ τῆς λέξεως λαμβανόμενος.

Καίτοι δὲ κατὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἀρχαίας θεολογίας αὐτὸς εἶνε θεὸς τεχνεὺς καὶ ἀνεστιακῶς ἐκ καταστάσεως ἀνωμάλου κατὰ τὴν τρίτην¹ μῆλιν περίοδον τῆς ἐξελίξεως τῆς φύσεως, οὐχ ἦττον κατὰ τὸν χρόνον ἐτι περὶ οὗ ὀμιλοῦμεν, φαίνεται ὃν τὸ πνεῦμα τὸ διαπνέον καὶ κυβερνῶν τὸν σύμπαντα κόσμον.

Ὡς ἐν ταῖς ἐπιθέταις ταῖς ἀποδοδομέναις αὐτῷ νομίζομεν ὅτι παρατηροῦμεν τὰ λείψανα ἀρχεγόνου ἀποκαλύψεως, οὕτω καὶ ἐν τῇ ἀπειρῷ αὐτοῦ ὑπεροχῇ ἐπὶ τῶν ἄλλων θεῶν ὄρωμεν τὸν ἀρχικὸν μονοθεῖσμον, ἐνίοτε διαφρινόμενον μεταξὺ τῶν νερῶν τῆς πλάνης καὶ τῆς δεισιδαιμονίας τοῦ πολυθεῖσμου. »

Ἐκτὸς τοῦ ὑψίστου καὶ παγκοσμίου πατρός, ἡ ἑλληνικὴ μυθολογία παραδέχεται ἄπειρον ἀριθμὸν κατωτέρων θεοτήτων, αἵτινες ὑπεύκουσιν εἰς τὴν ὑψίστην αὐτοῦ ἀρχὴν, οὗσαι οἱ ἀγγελοὶ τῆς βουλῆς καὶ λειτουργοὶ τῆς παγκοσμίου προνοίας αὐτοῦ. Οὗτοι ἐν ταῖς τραγωδίαις τοῦ Αἰσχύλου φαίνονται ὑπὸ τὴν πραγματικωτάτην καὶ πρακτικωτάτην ὄψιν ποτὲ μὲν ὡς ἄμεσα πρόσωπα ἐν τῷ δράματι, ποτὲ δὲ ὡς ἀντικείμενα φόβου ἢ ἐμπιστοσύνης, ἰκεσίας ἢ ἄρῃς παρὰ τοῖς θνητοῖς, ἐστ' ὅτε καὶ ὡς δρώσαι θεότητες τοῦ κάτω τούτου κόσμου νομίζομεν δὲ ὅτι ὄρωμεν τὸν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν παρελαύνοντα εἰσέτι τρόπον, δι' οὗ αὐταὶ προήχθησαν εἰς τὴν πραγματικὴν ὑπαρξίν. (Ἀποδοθεῖ.)

(Ἐκ τοῦ Ἀγγ.λικού.)

ΓΡ. Π. ΚΑΚΑΒΑΣ.

1) Ἐἴχον προηγηθῆ αἱ βασιλεῖαι τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τοῦ Κρόνου, ἡ τοῦ Διὸς ἦν ἡ τρίτη.

ΣΗΜ. — Ἐν τῇ προηγουμένη συνεχείᾳ κατὰ λάθος παρελείφθη νὰ λεχθῆ ὅτι εἶνε κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ Ἀγγλικού.

Η ΜΕΓΑΛΟΦΥΪΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.

Ὁ Λομπρόζος — ὁ Cesar Lombroso — εἶναι ἀπὸ τινος καιροῦ πολλὴ τῆς μόδας· ὁ ἰταλὸς φυσιολόγος ἔχει φήμην φοβεροῦ ἐπιστήμονος, μὲ κύρος, μὲ αὐθεντίαν, μὲ πρωτοτυπίαν ἰδεῶν ἢ ὅποια παρα πολλὴ ὀλίγον σέβεται τὰς γυναικῆς μας προλήψεις· ἀλλὰ πρὸ πάντων εὐρίσκειται εἰς τὸ στοιχεῖον του ὅταν ἐξηγεῖ, μὲ ὅλα τὰ τρομερὰ ἐφόδια τῆς σοβαρωτάτης τῶν ἐπιστημῶν, κάτι ζητήματα τῶν ἀπλᾶ — ποῦ μᾶς φαίνονται δηλαδὴ τῶν ἀπλᾶ — ὥστε ποτὲ δὲν ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν μας νὰ τὰ ἐξηγήσωμεν. Τὴν τελευταίαν αὐτὴν φορὰν οἱ καρποὶ τοῦ δένδρου τούτου τῆς γνώσεως, τὰ ξυνόμηλα τοῦ Λομπρόζου, εἶναι ὀλίγον σκανδαλιστικὰ διὰ τοὺς ἐραστὰς τοῦλάχιστον καὶ τὰς γυναῖκας, δηλ. διὰ τὰ τέσσαρα τέταρτα τῆς... Ἀνθρωπολογίας. Ἀκούσατε, ποιηταί, καὶ φριξάτε! ποῦ νὰ εἰξευρεν ὁ δυστυχῆς μας ὁ Παράσχος ὅταν ἔγραφε τὸν φλογερὸν ἐκεῖνον στῆλον: «*Εἶναι τὸ φέλημα τροφὴ πυρίνη τῆς καρδίας...*» πῶς εὐρίσκειτο τῶν κοντὰ καὶ τῶν μακρὰ συγχρόνως ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν! ἔ! ναί! τὸ φέλημα εἶναι, ἢ μᾶλλον ἦτο, τροφὴ ὅχι δυστυχῶς πυρίνη, ὅχι δυστυχῶς τῆς καρδίας· ἀλλ' ἀπλούστατα καὶ πεζότατα τοῦ χυδαίου αὐτοῦ σάκκου τὸν ὅποιον ὀνομάζομεν στόμαχον. Ἡ Ἀρχὴ τοῦ Φελέματος — οὕτως ἐπιγράφεται τὸ ἐν ἀπὸ τὰ τελευταῖα ἄρθρα τοῦ Λομπρόζου — ἀνάγεται εἰς τὴν κατάστασιν ἐκείνην τοῦ ἀνθρώπου τῶν πρώτων ἡμερῶν κατὰ τὴν ὅποιαν ἡ ἀσχημάτιστος ἀκόμη Εὐὰ παρεῖχεν τὴν τροφήν εἰς τοὺς υἱοὺς τῆς μὲ τὸν χηνωδέστερον τρόπον, τοῦτέστι μὲ τὰ χεῖλη τῆς. Ἀλλ' εἶναι αὐτὴ μία ὀλόκληρος ἱστορία γεμάτη ἀπὸ λεπτεπιλέπτους παρατηρήσεις, δυσχωνεύτου ἐπιστημοσύνης, τὴν ὅποιαν σήμερον παρακκάμπομεν διὰ νὰ ἐπιληθῶμεν τοῦ ἄλλου τελευταίου θέματος τοῦ σοφοῦ ἰταλοῦ, ὅχι ὀλιγώτερον ἐνδιαφέροντος, ὅχι ὀλιγώτερον τρυφεροῦ, ὅχι ὀλιγώτερον δυσκόλου. Ἡ θέσις τοῦ ζητήματος (δημοσιευθέντος ἐν τῇ Revue des Revues τῶν Παρισίων) ἔχει ὡς ἐξῆς: Αἱ γυναῖκες δύναται νὰ ἐπιδειξώσιν ἰκανότητα καὶ τάλαντον εἰς κάθε εἶδος, μεγαλοφυῶν ὅμως εἰς οὐδὲν, οὐδέποτε: ὁ ρωμαῖος φυσιολόγος θεωρεῖ τὴν θέσιν του, ὅπως τὴν προβάλλει, διδόμενον ἀνεπίδεκτὸν ἀμφισβητήσεως, πρᾶγμα ἀποδεδειγμένον ὑπὸ τῆς καθημερινῆς καὶ αἰωνίου πείρας. Φυσικῶς κατόπιν αὐτῆς τῆς κατηγορηματικῆς διατυπώσεως ὑπολείπεται νὰ ἐξετασθῶσιν αἱ ἀφορμαί, τὰ αἴτια αὐτῆς τῆς καταστάσεως. Ἡ ἐπίδρασις τῶν κοινωνικῶν συνθηκῶν, ἡ ἄγνοια καὶ ἡ ἀμάθεια εἰς τὴν ὅποιαν συνήθως κρατοῦμεν τὴν γυναῖκα, τὰ ἐμπόδια τὰ ὅποια προβάλλομεν εἰς τὸν δρόμον τῆς ὅταν θέλῃ νὰ ἐξέλθῃ αὐτῆς, ὅλα ταῦτα παρουσιάζονται εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἰς τὸν νοῦν ἐκείνου ὅστις ἐπιπολαιῶς καὶ γυναικαρέσκως θέλει νὰ ἐξηγήσῃ τὸ πρᾶγμα. Αὐτὰ πραγματικῶς τὰ ἐπιχειρήματα καὶ τὰ ὅπλα μετεχειρίσθησαν αἱ Παρισινὰ γυναῖκες, αἱ μεγάλα ἀντιπρόσωποι τοῦ ὡραίου φύλου, ὅσοι πλήρεις ἀγανακτήσεως ἐθεώρησαν καθήκον των ν' ἀντικρούσωσι τὰς προσβολὰς ταύτας. Καὶ ὁ δεινὸς ἄγγλος φιλόσοφος Stuart Mill διὰ τοῦ περιλήμμου του βιβλίου: Assujettissement des Femmes (γαλλικὴ μετάφρασις τοῦ Cazelles) ὑπεστήριξεν μετὰ τόσης δυνάμεως ἄλλοτε καὶ διὰ τῶν ἰδίων σχεδὸν ἐπιχειρημάτων ὅτι ἡ ὑποδεστέρα κατάστασις τῆς γυναικῆς δὲν εἶναι νόμος φυσικὸς δὲν εἶναι τάξις φύσεως, ἀλλ' εἶναι θέσει ἀποτέλεσμα μοιραίων κληρονομικῶν λόγων, τῶν ὁποίων θύματα εἶναι αἱ γυναῖκες· καὶ ὅτι δύο ἢ τριῶν τῶν πολλῶν αἰῶνων μόρφωσις καλῶς διευθυνομένη καὶ ἐλευθέρως ἢ ἀρκέσει διὰ ν' ἀποκτήσουν πλήρη ἰσότητα ἀν ὅχι ὑπεροχὴν ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν.

Ἄρχει καὶ θαυμασταὶ ὅλ' αὐταὶ αἱ ἐνστάσεις, ἀλλὰ τὰς προεῖδεν ὁ ἀπαίσιος ὁ Λομπρόζος, ἀλλὰ τὰς ἐπολέμησε ἐξ ὅλων τῶν σημείων μὲ κάτι διαβολικοὺς καὶ ἀπροσδοκίτους ἀντιλόγους, ἀληθινὰ μοναδικῆς ὀξύτητος. Εἶναι, λέγει, βέβαιον ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἄνδρες, ποῦ παίζουν πιάνο, τόσοι ἑκατοστῆς, ὅσοι χιλιάδες γυναικῶν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ζωγράφων γυναικῶν εἰς τὴν Β. Ἀμερικὴν ὑπερέβη κατὰ πολὺ τὸν τῶν ἀνδρῶν, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν δοκτοριστῶν πλησιάζει τὰς τρεῖς χιλιάδας. Ὁ δρόμος λοιπὸν τὸς εἶναι ἀνοιχτός· ποῦ εἶναι ἡμῶς ὁ Μότσαρτ μὲ τὰ ζουπὸν, ποῦ εἶναι ὁ Κὼχ ἢ ὁ Παστέρ μὲ τὸν κορσέ, ποῦ εἶναι ὁ Δελκαρουά ἢ ὁ Μεσσονιέ μὲ τὸ κρινολίνο! ποῦ εἶναι τέλος πάντων ἡ γυναικεία μεγαλοφυῶν εἰς αὐτὰ τοῦλάχιστον τὰ εἶδη ὅπου εὐρίσκονται ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὄρους μὲ τὸν ἄνδρα! Δὲν εἶμαι ἐγὼ βέβαια, ἀναγνώστρια, ποῦ θ' ἀπαντήσω εἰς αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν. Ὁ ἴδιος ἄλλως τε ἀρθρογράφος εἶναι ἡναγασμένος νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν αἰῶνων ἐφάνησαν μερικαὶ γυναικῆς ποῦ πραγματικῶς ἐπλησίωσαν εἰς τὰ σύνορα τῆς μεγαλοφυῶν· ἀλλὰ μὴ προεξοφλήσετε τὴν χαρὰν σας... Μὲ τὸν διασκεδαστικώτερον τρόπον ἐξέρχεται ἀπὸ τὴν φαινομενικὴν ταύτην ἀντίφασιν. αὐταὶ λέγει αἱ γυναῖκες ἦσαν... ἄνδρες!!

Ἡ Γεωργία Elliot; ὄψις ἀνδρική, κεφαλή ὑπερμεγέθης, κόμη ἄτακτος, μύτη χονδρὴ, χεῖλη παχέα, μύσταξ εὐπερίγραφος, σιαγόνες ὄγκωδεις, πρόσωπον ἐπίμηκες ὡσπερ ἄλλογου...

Ἡ Γεωργία Σάνδη: ἀνδρική, ἀνδραγωγία φωνή· φέρει ἐξ ἐνστικτοῦ προτιμήσεως ἀνδρικήν ἐνδυμασίαν ἢ Ka Staël ὄψις ἀνδρική ὅλα σχεδὸν αἱ μεγαλοφυῶν γυναῖκες τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ἀμερικῆς, αἱ διακριθεῖσαι ἐπ' ἐσχάτων, εἶχον ἀνδρική χαρακτηριστικά· ὅλα σχεδὸν ἔχουν τὴν κάτω σιαγὸν ἀνδρική κατασκευῆς, πρᾶγμα τὸ ὅποιον διὰ τὰς μεγάλας τραγωδοῦς, τὴν Σάρραν Βερνάρ καὶ τὴν Duze τὸ εἶχε καὶ πρὶν διαπιστώσει ἕνας ἄλλος ἰταλός.

Κανεὶς δὲν μπορεῖ ν' ἀρνηθῇ ὅτι ὁ Λομπρόζος ἐγκακώθη ἀπρόσβλητος ὅπισθεν αὐτοῦ τοῦ σοφιστικοῦ καταφυγίου. Τοῦ πετᾶτε ἔξαφνα κατὰ πρόσωπον καμμὶν περιφήμων γυναῖκα; — δηλ. ὄνομα γυναικῶς περιφήμου, θέλω νὰ πῶ — ἀμέσως σὰς τὴν ἐπιστρέφει δίκην τοπιοῦ κατὰ κεφαλῆς ἀφοῦ μεταβάλλῃ ταχυδακτυλογραφικῶς τὸ γένος τῆς.

Ἀνακεφαλαίωσις τοῦ ζητήματος: φυσικὸς νόμος εἶναι ὅτι αἱ γυναῖκες οὐδαμῶς, οὐδέποτε εἶναι ἐπιδεκτικαὶ μεγαλοφυῶν. — Δὲν θὰ μὲ θεωρήσουν βέβαια ὑποχρεωμένον αἱ ἄβραϊ ἀναγνώστριά μου, νὰ τὰς ζητήσω συγγνώμην δι' ἔγκλημα καθοσιώσεως τὸ ὅποιον δὲν διπραξά ἐγὼ· καὶ ἀν ἔξαφνα ὡς ἀπλοῦς χρονογράφος υἱοθετῶ τῶν λεπτῶν δι' αὐτὰς ζήτημα, τὸ κάμνω ἐπειδὴ εἶμαι βέβαιος ὅτι οἱ νόμοι τῆς καρδίας των δὲν εἶναι τῶν αὐστηροῦ πρὸς τοὺς κλεπταποδόχους τοῦ εἶδους μου, ὅσον οἱ νόμοι τοῦ ἰσχύμου φύλου πρὸς τοὺς ἀληθινούς τοιούτους· ἐγὼ μάλιστα προχωρῶ καὶ περαιτέρω. Ὁ μέγας ποντίφηξ τῆς Ἀγγλίας Ἐδρως, ὅταν ἀπέθνησκε ὁ Ρενάν, ἀντὶ ὡς ἐπερίμεναν οἱ ἄγαν πιστοὶ νὰ τοῦ ὑποδείξῃ τὴν πρὸς τὴν κόλασιν ἄγουσαν, διεκήρυξεν τὴν αἰρετικὴν ἐκείνην γλῶσσαν ἀπλούστατα ἀπεσταλμένον τοῦ Θεοῦ· ὅπως, ἀναιρομένης τῆς πεπλανημένης ἑτεροδοξίας του, ἀναλάμψῃ φαινότερον τῆς πίστεως ἢ ἀλήθειαι. Νομίζω ὅτι αὐτὴ ἡ ὑπόμνησις εἰς τὴν τῶν ἀνάλογον περίστασιν μας, ἐμοῦ μὲν μαρτυρεῖ τὸ ἀνοπισθόβουλον τῶν προθέσεων, ὑμᾶς δὲ τὰς ἐνδιαφερομένης προκαλεῖ εἰς τὴν διαφώτισιν τοῦ ζητήματος· ἡ Ἡρώ μας θὰ διευκολύνει τὸν ἀγῶνα σας, δημοσιεύουσα τὰς πρὸς αὐτὴν ἐπιστολάς, ὅσοι τοῦλάχιστον δὲν θὰ διακυβεύουσι τὴν γυναικείαν μεγαλοφυῶν ἢ καὶ ἀπλῶς... εὐφυῶν.

Α. + ΤΑΚΤΗΣ.

ΦΙΛΑΡΕΣΚΕΙΑ.

Ἀφιερῶται τῇ ἀδελφικῇ φίλῃ δεσπούνῃ Σ. Ε.

Ὁ ἔλειπνός αὐτός καιρός, ὁ ὅποιος καὶ τὴν σελήνην ἀπέκρυψε ἐντός τῶν σκοτεινῶν σαθάνων του, ἐματαίωσε τὴν νυκτερινὴν θαλασσίαν ἐκδρομὴν.

Ὅλοι ἐσκυθρῶπασαν προπάντων ὅμως ὁ διοργανωτὴς τῶν ἐκδρομῶν, ἀνὴρ μεσήλιξ μὲ κεφαλήν μεγαλοπρεπή, φωτιζομένην ἀπὸ κυκνοῦς βαθεῖς ὀφθαλμούς.

Περιήρχετο ἀπὸ ὀμίλου εἰς ὄμιλον, προσπαθῶν νὰ ζωογονήσῃ τὴν συνδιάλεξιν καὶ νὰ θερμάνῃ τὰ ψυχρανθέντα πνεύματα.

Ἡ ἀνέλπιστος κακοκαιρία ἦτο σφάλμα τοῦ καιροῦ, ἀλλ' ὁ κύριος Λέων προσεπάθει νὰ διορθώσῃ τὸ σφάλμα τοῦτο.

Μερικοὶ ἐκ τῶν κυρίων, ἤρχισαν νὰ στρέφουν βλέμματὰ πρὸς τὴν τράπεζαν τῶν παιγνιοχάρτων.

Οἱ νεώτεροι, ἐσχημάτισαν κύκλον περὶ τὰς κυρίας καὶ ἤρχισαν ἢ συνδιάλεξις, κατ' ἀρχὰς μὲ λέξεις ὀλιγοσυλλάβους, ἐνισχυομένας ἀναρῶς κατόπιν ζωγράφου καὶ ἀνιμμένης.

Ἡ φιλαρέσκεια ἦτο τὸ θέμα, περὶ τὸ ὅποιον ἐπλέκετο τὸ ἀργυρῶν δίκτυον τῆς συνδιαλέξεως.

— Γυνὴ χωρὶς φιλαρέσκειαν, εἶναι ἀκομψός· ἔλεγε κύριος πρὸς φιλάρεσκους, ρίπτων βλέμματὰ εἰς κυρίαν παρακαθημένην, ἢ ὅποια κατακρίνετο ὡς πολὺ ἀφελῆς περὶ τὸν ἱματισμὸν.

— Μὰ καὶ ἀνὴρ φιλάρεσκος, πολὺ ἀηδής· εἶπεν ἐκείνη, ἀνταποδίδουσα τὸ ράπισμα.

Ὁ κ. Λέων ἐπενέβη καὶ τὰ μελισταγῆ χεῖλη του, ἐπανάφερον τὴν εἰρήνην.

— Ἡ φιλαρέσκεια εἶναι ἔμφυτος, εἶπε μία γραικὴ κυρία, κομψομένη ἀκόμη.

— Ἐγὼ εἶμαι τῆς ἰδέας ὅτι διδάσκεται μετὰ προσοχῆς ἱεράς, ὡς μάθημα ἀπολύτως ἀναγκαῖον ἀπὸ τὰς τρυφερὰς μητέρας. Ὁ μεσαίων μάλιστα ὕψωσι τὴν φιλαρέσκειαν εἰς τὴν περιωπὴν ἐπιστήμης.

Ὁ κ. Λέων ἐπενέβη καὶ πάλιν:

— Δὲν γνωρίζω, εἶπεν, ἂν ἡ φιλαρέσκεια ὑπάρχει συνάμα, ἢ ἂν διδάσκηται· δὲν ἐξετάζω δὲ ἂν ὀφελῆ ἢ βλάβη, ἀλλὰ γνωρίζω ὅτι εἶναι δύναμις.

— Δυναμίτις!!!

— Δὲν τὴν ἐξετάζω ὡς ὄπλον τὴν δύναμιν αὐτήν. Θὰ σὰς διηγηθῶ μίαν ἱστορίαν, τὴν ὅποιαν εἶδον εἰς τὸν βίον μου καὶ θὰ ἐνοήσητε ποίου εἶδους δύναμιν ἐννοῶ.

Ἡκούσθη θόρυβος κινουμένων καθελῶν... τὸ ἀκρατῆριον συνεστράγγετο διὰ νὰ ἀκούσῃ καλλίτερον.

— Ἐγνώρισα δύο ἀδελφὰς διδύμους· ἦσαν καλλιτεχνήματὰ τοῦ Θεοῦ. Τελειότεραν καλλονὴν δὲν συνήντησα ἀκόμη, ἂν καὶ τὸ ἀκρατῆριόν μου ἀποτελεῖται ἀπὸ καλλονὰς διαφόρων τύπων.

Ἠγαπῶντο καὶ ὡς ἀδελφαὶ δίδυμοι πολὺ, ἀλλὰ καὶ ὡς πανομοιότυπα ἀλλήλων, ἀκόμη

περισσότερον. Ὁ χρόνος προσέθετε νέας χάριτας καὶ τὸ κάτοπτρον ἐδείκνυε τὴν καλλιτεχνικὴν μορφήν των καθ' ἡμέραν μὲ νέαν λάμψιν.

Ἡ Σοφία τόσω πολὺ ἠγάπα τὴν καλλονὴν τῆς, ὥστε ἐνῶ ἐκτένιζε τὴν μακρὰν κόμην τῆς, ἐλησμονεῖτο πρὸ τοῦ κατόπτρου καὶ τὴν ἀφύπνιζον πολλάκις μετὰ δυσκολίας, ἀπὸ τῆς ἐκστάσεως ἐκείνης.

Ποτὲ ὁ συρμός δὲν τὰς παρέσυρεν εἰς τὰς γελοίας ἰδιοτροπίας του, ἐκείναι ἐνεδύνοντο κατὰ τὴν ἰδικὴν των καλλικισθησίαν· ἐκ τῶν ἰδιοτροπιῶν τοῦ Πρωτέως συρμοῦ λαμβάνουσαι μόνον ὅσα συνεφώνουν μὲ τὰς κλίσεις των.

Εἰς τὰς συναναστροφάς, ἢ μίαν ἐθώπευε τὴν ἄλλην καὶ παρατηροῦντο ὡς νὰ κατωπρίζοντο.

— Ὁ ἀγαπήσουν ποτέ!!! ἐσκεπτόμην, διότι πάντοτε φοβοῦμαι γυναῖκα αὐτάρεσκον.

Ἡ Σοφία ἠγάπησεν ἐπὶ τέλους μεταξὺ τῶν τόσων θαυμαστῶν τῆς — μεταξὺ τῶν ὁποίων συγκατελεγμένη καὶ ἐγώ, μὲ 20 ἔτη ὀλιγώτερα — ἓνα νέον περιηγητὴν ταξιδεύοντα ἐντὸς πολυτελοῦς θαλαμηγοῦ.

Ἄλλοι εἶπον ὅτι ἠγάπησε τὴν θαλαμηγόν, ἄλλοι τὰ ταξείδια, διὰ τῶν ὁποίων θὰ καθίστατο γνωστοτέρα ἢ καλλονὴ τῆς καὶ ἄλλοι τέλος, ἀνθρωπινώτερα σκεπτόμενοι, ἀπεφάσισαν νὰ ψιθυρίσουν πολὺ σιγὰ ὅτι πιθανὸν νὰ ἠγάπησε τὸν περιηγητὴν.

Ποτὲ ἡ νυμφικὴ ἐσθῆς, ἢ ὅποια καὶ τὰς ἀσχήμους ὠραίξει, δὲν ἐστόλισε νύμφην ὠραιότεραν.

Ἡ παρὰνυμφος, δὲν ἀπέσπα τοὺς ὀφθαλμούς ἀπὸ τὴν ἀδελφὴν τῆς.

— Ναί, κ' ἐγὼ τοιαύτη νύμφη θὰ γείνω, ἔλεγε, μειδιῶσα θριαμβευτικῶς.

Ἀπεφασίσθη μίαν μακρὰν γαμήλιον περιοδείαν.

Ἡ Ἐλένη ἐλυπήθη διὰ τὸν χωρισμὸν, ἀλλὰ θὰ ἤρχετο τόσον ὀργήγωνα ἢ ἀδελφὴ τῆς, ὥστε παρηγορήθη.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας, τηλεγράφημα ἀνήγγειλε αὐτὴν καταβύθισιν τῆς θαλαμηγοῦ κατόπιν συγκρούσεως καὶ ὅτι ἐσώθη ὁ ὑποπλοίαρχος καὶ εἷς ναύτης μόνον. Ὁ σύζυγος τῆς Σοφίας, ἠρώτησεν ἂν ἐσώθη ἢ σύζυγός του καὶ λαθῶν ἀπάντησιν ἀρνητικὴν ἐρρίφθη πάλιν εἰς τὰ κύματα.

..

Ἦτο φοβερὸν τὸ κτύπημα, διὰ τὴν δυστυχὴ Ἐλένην. Δὲν ἔτρωγε, δὲν ἐκοιμᾶτο... μίαν ἡμέραν τὴν εἶδον εἰς τὸ παράθυρον ὄγκρον καὶ ἀτημέλητον· ὁμοιάζε φάσμα ἑαυτῆς.

Τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας ἦτο ἡ κατάστασις τῆς Ἐλένης. Ἐλησμονήσαν τὴν ἀτυχὴ νεκρὰν καὶ ὅλοι ἐσκέπτοντο καὶ ἐθλίβοντο διὰ τὴν ζωσαν.

— Θὰ ζήσῃ; διηρωτῶντο ὅλοι φρίσσοντες.

— Δὲν πιστεύω· ἔλεγον οἱ ἄλλοι ἀνηλιπισμένοι.

Τὰ ἄνθη τοῦ παλαιοῦ τῆς ἐμαρνήθησαν. Δὲν ἐξήρχετο πλέον νὰ τὰ ποτίσῃ μὲ τὰς φανταστικὰς προῖνας ἐσθῆτάς τῆς. Ἐπότιζε καὶ ἐδρόσιζε τὰ ἄνθη καὶ ἐφλόγιζεν ἐκείνους, εἰ ὅποιοι δὲν ἤθελον νὰ χάσουν τὴν μαγικὴν ὀπτασίαν.

Ἡ ἐξαδελφὴ μου ἦτο στενὴ τῶν δύο ἀδελφῶν φίλων, ἀλλὰ ἂν καὶ ἐπισκέπτετο συνεχῶς τὴν Ἐλένην, σπανιώτατα ὅμως ὠμίλει περὶ αὐτῆς.

Μετὰ ἓνα μῆνα εἰς τὸν περίπατον μετ' ἐκπλήξεως εἶδον ὅλοι τὴν Ἐλένην στηριζομένην

ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ πατρὸς της. Ὁραίαν ἐντὸς τῆς πενθίμου ἐσθῆτός της, ροδόχρουν, μὲ τὴν συμμετρικὴν εὐσαρκίαν της, νὰ χαιρετᾷ μειδιῶσα τοὺς φίλους καὶ τὰς φίλας της.

*Ἐμειναν ὅλοι ἐκπληκτικοὶ καὶ ἐγὼ ὅστις τὴν εἶδον ὡχρὰν ὡς πτώμα, περισσότερον ἐκπληκτος τῶν ἄλλων.

Ἡρώτησα τὴν ἐξαδέλφην μου, ἡ ὁποία εἶπε μὲ θρησκευτικὸν σεβασμὸν:

— Τὴν ἔσωσεν ἡ φιλαρέσκεια. Πρέπει νὰ ἠξεύρης ὅτι εἶναι δύναμις ἐπιβλητικὴ ἡ φιλαρέσκεια. Δὲν ἤκουε τὰς παρακλήσεις τοῦ γέροντος πατρὸς της, οὔτε τὰς παρηγορητικὰς τῆς φίλας λέξεις. . . τίποτε. . . δὲν ἔτρωγεν οὔτε ἐκοιμήτο. . . οὔτε ἤθελε νὰ λάβῃ τὰ φάρμακα τοῦ ἱατροῦ· ἐπιζητεῖ τὸν θάνατον. Εἶχε στιγμὰς παραφροσύνης, συνωμίλει μετὰ τῆς νεκρᾶς μεγαλοφώνως καὶ ὅταν συνήρχετο, ἐπεκαλεῖτο τὸν θάνατον, ὁ ὁποῖος θὰ τὴν ἔσωζεν ἀπὸ τὰ βάσανα τῆς ζωῆς.

Μίαν ἡμέραν ἐπλησίασε τὸ κάτοπτρον, παρεμέρισε τὸν μαῦρον πέπλον, ὅστις τὸν ἐκάλυπτε κατὰ διαταγὴν της καὶ εἶδε τὴν φθορὰν τῆς καλλονῆς της.

*Ἐμειδίασε παραδόξως καὶ ἐζήτησε νὰ φάγῃ, ἐδέχθη τὰ ἱατρικὰ καὶ ἔκτοτε δὲν εἶπε λέξιν διὰ τὴν νεκράν.

— Ν' ἀποθάνω τὸ ἐννοῶ μοῦ εἶπε μίαν ἡμέραν, ἀλλὰ νὰ χάσω θεληματικῶς τὴν καλλονὴν μου. . . εἶναι ἱεροσυλία.

Τὴν βαθεῖαν θλίψιν της, μόνον ἡ φιλαρέσκεια ἠδυνήθη νὰ τὴν ἐπουλώσῃ. Εἶναι λοιπὸν δύναμις ἢ ὄχι; ἠρώτησεν ἡ ἐξαδέλφη μου.

Τὴν ἰδίαν ἐρώτησιν σὺς ἀποτείνω: εἶναι δύναμις ἢ ὄχι;

— Ναί, αὐτὴ ἡ ἀνθρωπίνῃ ἀδυναμία, πολλακίς καθίσταται καὶ δύναμις· εἶπε μία ἐκ τῶν κυριῶν.

— Δύναμις!!! βέβαια, καὶ δύναμις μάλιστα εὐεργετικὴ.

— *Ἄγγελος παρήγορος!!

— Δαίμων καταστρεπτικός. . . εἶπεν εἰς σύζυγος, τοῦ ὁποῖου τὰ θυλάκια πολλακίς ἠλάφρυνε ἡ δύναμις αὐτῆ τῆς συζύγου του.

— Πταίομεν ἡμεῖς; τοιαύτας μᾶς θέλετε, ἀπήντησεν ἡ χαριστάτη, ἀληθῶς, σύζυγός του· ἡ φιλαρέσκειά μας, ἐν ἀμυντικῶν ὄπλων, ἐναντίον τῆς ἀπιστίας σας.

— Καὶ μία δύναμις! αὐτὸ δὲν θέλω νὰ τὸ λησμονῆτε, εἶπεν ὁ κομψευόμενος κύριος.

ΛΕΞΕΣΔΑΡΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΑΡΔΙΑ ΣΚΕΠΤΙΚΙΣΤΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ARDEL (Συνέχ. σελ. 91 κ. ἑ.)

21 Μαΐου.

Καθὼς προέβλεπα ἡ λαίδυ Evans καὶ ἡ ἀνεψιὰ της παρευρίσκοντο εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος garden-party. Ὅταν εἰσῆλθα εἰς τὸ σαλόνι τῆς Κας de Grouville εὐρέθην εἰς τὸ μέσον πολυαριθμοῦ συντροφιᾶς· ἐξῶ ἐπὶ τοῦ ἀμμοστρώτου ἀνδῆρου ἐπαίζετο τὸ ἀπαραίτητον παιγνίδι tennis.

*Ἐχρεωστοῦσα νὰ παίξω τὸ μέρος μου ὡς ἄνθρωπος περιβεβλημένος μίαν οἰκονομικὴν ἐπισημότητα καὶ τὸ ἔπραξα ἐν συνειδήσει καὶ μὲ ἄφρονον διάχυσιν χαιρετισμῶν, μειδιαμάτων, φιλοφρονήσεων. Ἀφῆθην εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Κας de Grouville νὰ μὲ συστήσῃ εἰς πλείστας γυναικίνας τύπων καὶ ἡλικιῶν παικίλων, αἱ ὁποῖαι τὸ ἐθεώρουν καθήκον των νὰ μοῦ ὀμιλήσουν διὰ τὸ τελευταῖον μου μυθιστόρημα: καθήκον ἀπὸ τὸ ὁποῖον προθυμότερα θὰ τὰς ἀπῆλλασσον. . . Μόνη ἡ λαίδυ Evans, εὐτυχῶς, δὲν ἐθεώρησεν ἀπαραίτητον νὰ ἐκχυθῆ εἰς οἰκονομικὴν συγχαρητήρια, καὶ ἐδοκίμασα μαζί της τὴν ζωηρὰν εὐχαρίστησιν νὰ ὀμιλῶ μὲ γυναίκα ἀνωτέρας πράγματι κατασκευῆς. Πρώτην φοράν, ἀφ' ἧτου εὐρισκόμεθα ὑπὸ τὴν αὐτὴν στέγην, ἔλαβα τὴν εὐκαιρίαν ν' ἀνταλλάξω μετ' αὐτῆς λόγους ὅχι πλέον ὡς συνήθως ἀπλῆς πολιτικῆς, καὶ τὴν εἶδα νὰ ἐξέρχεται τῆς μελαγχολικῆς καὶ ὀλίγου ἀγερωχοῦ ἐπιφυλάξεώς της μὲ τὴν ὁποῖαν ὀπλίζεται συνήθως, ἴσως διὰ νὰ προφυλαχθῆ καὶ ἀποκρούσῃ τὴν ἀδιακρισίαν ἢ περιέργειαν ν' ἀναξέση πληγὴν ἀρχαίαν ὑπουλον.

*Ἐνῶ ὀμιλοῦν μετ' αὐτῆς ἐζήτησιν συγχρόνως διὰ τοῦ βλέμματός της μίαν Λίλιαν τὴν ὁποῖαν δὲν ἔβλεπα εἰς τὸ σαλόνι· ἐξῆλθα τὴν παρατηρῶ. Ἐστέκετο πλησίον εἰς τὸ πορτοπαράθυρον τοῦ ἀνδῆρου, φέρουσα ἀνοιχτὸν φρέμα, χρώματος χλωμοῦ περουζέ· μεγάλη ἀπὸ κρέπ τραχηλιὰ τοῦ αὐτοῦ χρώματος ἀνεδείκνυε λεπτότατον τράχηλον καὶ λαϊμόν, καὶ τὸ πλῆρες φῶς ἔλουεν ἀφειδῶς τὴν ὠραίαν της σιτόχρουν ἐπιδερμίδα.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐγέλα πρὸς κάποιον, ποῦ δὲν ἔβλεπα, μὲ τὸ ἀπροσποίητον μικρὸς κορασιδὸς γέλιο, τὸ ὁποῖον διήνοιγεν τὰ χεῖλη της ἐξ ὀλοκλήρου καὶ ἀπεκάλυπτε σειρὰν ἀμυγμάτων ὀδόντων. *Ἐπειτα εἰσῆλθεν συνοδευομένη ἀπὸ τὴν ἀχώριστόν της Enid, ἐπῆρεν ἀπὸ τὸ τραπέζι ἓνα παγωτὸν καὶ ἔμεινεν ἄρθια διὰ νὰ τὸ φάγῃ, ὡς νὰ μὴν ἠσθάνετο ποτὲ τὴν ἀνάγκην ἀναπαύσεως τὸ εὐγραμμὸν καὶ νεαρὸν της σῶμα. Ἐνῶ δὲ ἔκανε τὴν ἐπιθεώρησιν τοῦ σαλονιοῦ, μὲ μίαν ἐκπληκτικὴν ζωηρότητα ἐκφράσεως εἰς τὴν ὄψιν, μ' ἐπῆρεν ἡ ἄκρη τοῦ ματιοῦ της. Ἀκολούθως ἐστράφη καὶ ἤρχισε νὰ ὀμιλῆ μ' ἓνα μεγαλόσωμον καὶ ὠραῖον νέον εἰκοσιτεσσάρων ὡς εἰκοσιπέντε ἐτῶν, τὸν Ἑρρίκον Διγπάϋ, ξανθόν, ρωμαλέον, εὐσαρκον, καὶ θερμόν, ὡς φαίνεται, θαυμαστήν της.

Τότε, ἐπειδὴ στὴν ὥραν ἐπενοῦσε ἡ Κας de Grouville τὴν ἐσταμάτησα καὶ τῆς ἐζήτησα νὰ μὲ παρουσιάσῃ εἰς τὴν μίαν Evans· καὶ ἐκείνη μὲ κατεντρεχῆ καὶ εὐθυμῶν ἔκφρασιν ἐπαναλαμβάνει;

— Εἰς τὴν μίαν Evans! Περιφροῦμα. . . τὸ θέλητρον ὥστε ἐξασκεῖται καὶ ἐπὶ σοῦ; Δὲν σ' ἀδικῶ διότι ἐπιθυμεῖς νὰ γνωρίσῃς τὴν μικρὴν μου φίλην ἄλλως ἢ ἐξ ὕψους. . . Εἶναι ἀξιολάτρευτος καὶ ἀξίζει νὰ προσελκύσῃ τὴν προσοχὴν σου ὡς ψυχολόγου.

Καὶ χωρὶς νὰ περιμένῃ περισσότερον ἐπροχώρησε πρὸς τὴν μίαν Λίλιαν καὶ τῆς εἶπεν, μὲ τὸν ἀπότομον ἐκεῖνον τρόπον της, μειδιῶσα:

— Μικρὴ μου, σοῦ παρουσιάζω τὸν συγγραφέα πολλῶν βιβλίων φαικιδῶς ὠραίων. . . Κάμε τον ὅτι θέλεις, καὶ γλήγορα, διότι στὴν στιγμὴν θὰ γυρίσω νὰ σὲ πάρω.

Καὶ κατόπιν αὐτῆς τῆς δηλώσεως μᾶς ἄφησε μόνους. Ἡ μίαν Λίλιαν ἀπήντησε διὰ κινήσεως τῆς κεφαλῆς, ὀρθῆ καὶ ἴσα πάντοτε, μὲ τὴν ἀγερωχὸν ἐκείνην ἀξιοπρέπειαν, ἡ ὁποία κάμνει τόσον ὀξεῖαν ἀντίθεσιν μὲ τὴν ἄκραν νεότητά της λυγερῆς αὐτῆς κορασιδὸς.

*Ἐλαφρὸν μειδίαμα ἤνοιχεν ἐπὶ τῶν χειλέων της.

— Ξεύρετε, κύριε, ὀμιλεῖ περὶ τῶν ἔργων σας ἡ Κας Crouville μὲ τρόπον ἰδιαίτερον ὁ

ὅπως μοῦ κινεῖ τὴν περιέργειαν νὰ τὰ γνωρίσω ἄλλως ἢ ἐξ ὀνόματος· καὶ μέχρι τοῦδε δὲν τὰ εἶδα ἀκόμη στὸ χέρι μου.

— Διότι δὲν ἀξίζουσιν νὰ τὰ πιάσετε, ἀπάντησα μ' ὄλην τὴν εὐλικρίνειαν· καὶ πραγματικῶς τὴν στιγμὴν ἐκείνην θὰ προτιμοῦσα καλύτερα νὰ καύσω κάμπουσα ἀπ' αὐτὰ παρὰ νὰ βλέπω τοὺς διασυγεῖς ἐκείνους ὀφθαλμοὺς τῆς κορασίδος ἔστω καὶ νὰ τὰ διατρέχουν.

Ἐλαφρὰ ροδίνη φλόγα ἐπέρασε ἀπὸ τὰ μάγουλά της καὶ μὲ τὸν ἀνεπαίσθητον ἀγγλικὸν τόνον της μοῦ ἀπάντησε νοσημῶτα :

— Πρέπει λοιπὸν νὰ ἐπιφυλαχθῶ ἀργότερα ὅταν γηράσω ἢ νυμφευθῶ. Ἐν τῷ μεταξύ εὐχαριστοῦμαι μὲ τὴν γνωριμίαν σας, ἐπειδὴ πολλάκις ἤκουσα νὰ λέγουν τὸ ὄνομά σας καὶ ἐπειδὴ πολὺ ἐπιθυμῶ νὰ γνωρίσω ἐπισήμους ἄνδρας.

Καὶ αὐτὸ ἐλέγηθαι ἀπλοῦστατα, χωρὶς σκιὰν φιλοσοφίας, ἐνῶ ἔκοπτε κομμάτι παγωτοῦ καὶ τὸ ἔφερεν εἰς τὸ παιδικὸν στόμα της· δὲν διεμαρτυρήθην καθόλου κατὰ τῶν λόγων της, ἀλλ' ἐπιθυμῶν ν' ἀποφύγω συνδιάλεξιν τῆς ὁποίας ὑποκειμενον ἦμουν ἐγὼ ἠρώτησα, ἀσκόπως, τὴν μίςς Λίλιαν :

— Σὰς ἀρέσει τὸ Vevey ;

— Μάλιστα, μάλιστα... γιατί όχι ;... Ἄλλ' ἀκόμα περισσότερον θὰ μ' ἄρεσε ἂν δὲν εὔρισκα τόσα τράμβαϋ, ἠλεκτρικὰ φῶτα, ἐμπορικὰ καταστήματα καὶ τὰ παρόμοια.

— Ἀλήθεια ; Τότε δὲν ἐκτιμᾶτε ὅτι συνειθίζουσιν νὰ ὀνομάζουσιν «τὰ εὐεργετήματα τοῦ πολιτισμοῦ» ;

Ἦρχισε νὰ γελά.

— Ὅχι ὅσον ἔπρεπε· ἀλλ' ἐγὼ εἶμαι ἀγρία καθὼς ἰσχυρίζεται ἡ Enid· εὐρίσκω βεβαίως θαυμαστὰ τὰ ἔργα καὶ τὰς ἀνακαλύψεις τῶν ὁμοίων μου· ἀγαπῶ ὅμως παρὰ κάθε τι ἐκεῖνο ποῦ εἶναι ὠραῖο χωρὶς νὰ ἐγγιχθῆ ἔδω, εὐτυχῶς, ἂν ὑπάρχουν τράμβαϋ ὑπάρχει ὅμως ἡ λίμνη, δύοσις ἡλίου, γιόντες, ρίδα εὐωδέστατα... Καὶ ἐξ ἄλλου τὰ ὄρη δὲν εἶναι πολὺ ὕψηλά, καὶ τοιοῦτοτρόπως μοῦ φαίνονται ὀλιγώτερον ἐρεθιστικά.

— Ἐρεθιστικά ;

— Μάλιστα, ἐρεθιστικά· ἀνοψώνονται, διὰ νὰ ἐμποδίσουν τὴν θέαν· τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι καὶ τὰ βουνὰ παίζουν τὸ μέρος των· ἀλλὰ πλακώνουν μὲ τὸ μέγεθός των τοὺς δυστυχεῖς ἀνθρώπους, ποῦ φαίνονται μικροσκοπικοὶ ἐμπρὸς των!... τὰ πολὺ ὕψηλά βουνὰ μοῦ φέρουσιν πνιγμὸν, καὶ μοῦ προξενοῦν τὴν παιδικὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἀπλώσω τὰς χεῖρας μου διὰ νὰ τ' ἀπομακρύνω... ἀγαπῶ τίσιν τὴν ἀπεριόριστον ἔκτασιν! ἀναμφιβόλως ἐπειδὴ ἐμεγάλωσα κοντὰ στὴν παραλίαν τῆς θαλάσσης τὴν ὁποίαν λατρεύω ὡς ἀληθινὴν φίλιν.

— Ὅχι ἀληθεστέραν καὶ καλυτέραν ἀπὸ ἐμένα, ἐφώνηξεν ἀπ' ὀπίσω αἴφνης ἡ μίςς Enid ἡ ὁποία ἤρχετο ν' ἀναμιχθῆ εἰς τὴν συνδιάλεξιν καὶ νὰ διακούσῃ τὴν μίςς Λίλιαν, ἐνῶ αὕτη εὐρίσκετο εἰς τὴν ἀπικάλυψιν τῶν ὀρέξεών της.

Τὸν ἐρχομὸν της ἐπηκολούθησεν εὐθὺς καὶ ὁ τῆς Καρς Crouville, ἡ ὁποία ἐπέθεσε τὴν μεγάλην καὶ ὠραίαν της χεῖρα ἐπὶ τῆς ξανθῆς κεφαλῆς τῆς μίςς Evans.

— Μικρὰ μου κόρη, ἐγνωρίσατε μὲ τὸν φίλον μας Νορῆς ὁ ὅπως ἤθελε νὰ σὰς τὸν συστήσω· θὰ τὸν ἐπανεύρετε τὸ βράδυ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον· τώρα ἀπαιτῶ νὰ ἔλθετε νὰ παίξετε ὀλίγην μουσικὴν.

Τὶ τάλαντον ἔχει λοιπὸν αὐτὸ τὸ παιδίον, ὥστε ἡ Καρς Crouville τῆς ὁποίας τὸ γούστο

εἶναι τόσον δύσκολον, νὰ τὸ ἐπιδικνύει εἰς τὸ σκῆλον της, τόσον φημισμένον διὰ τὰς μοναδικὰς μουσικὰς συναυλίαις ποῦ δίδει ;

Ἡ μίςς Λίλιαν ἐκάθισεν εἰς τὸ πιάνο, ἔβγαλε τὰ μακρὰ της γάντια, τὰ ἔρριψε πλάγι της σ' ἓνα τραπέζι, καὶ ἐμείδισε πρὸς ὃν Ἐρρίκον Δίγπαυ ὅστις τὴν ἐπῆρεν ἀπὸ κάτω, ποῦ εἶχαν πέσει. Ἐπειτα ἤρχισε νὰ τραγουδῇ.

Ἦκουσα μεγάλας αἰδοῦς στὴ ζωὴ μου, ἐθαύμασα φωνὰς κρυσταλλίνας ἀλλὰ δὲν ἤκουσα ἄλλην, ὡς αὐτῆς τῆς κορασίδος, ποῦ νὰ εἶναι τόσον ἱκανὴ νὰ κατακτῇ τὰς ψυχὰς, νὰ τὰς σφίγγῃ, καὶ νὰ τὰς παρασύρῃ εἰς μέσον τὴν παράδεισον τοῦ Ὀνειροῦ. Τὸ κοντράλτο, τὸ ὅποιον παρέτεινε πολὺ, μὲ σοβαροῦς μεγαλοπρεπεῖς τόνους, ἠχηροῦς καὶ θερμοῦς, ἴσως μὲ τὴν ἀσκήσιν καὶ τὰ ἔτη θὰ κερδήσῃ εὐκαμψίαν καὶ μαλακότητα, ἀλλὰ δὲν ἔχει νὰ κερδήσῃ πλέον τίποτε ὅσον ἀφορᾷ τὴν δύναμιν τῆς ἐκφράσεως. Διότι ἔχει ἔμφυτον αὐτὸ τὸ ὑψηλὸν δῶρον τὸ ὅποιον δὲν ἀποκτάται.

Ἐνόμισα κατ' ἀρχὰς ὅτι τὴν ἔκρινε τοιοῦτοτρόπως ἐπειδὴ ἡ μουσικὴ, ὅσον καὶ ὀλίγον καλὴ καὶ νὰ εἶναι, ἐπιδρᾷ ἐπ' ἐμοῦ ὡς γοητεία μαγικὴ· ἀλλὰ παρατηρῶν ψυχρῶς καὶ ἀμερολήπτως γὰρ ὡ μου, ἐβεβαιώθην ὅτι ὅλοι οἱ ἀκραταί, εἰς βαθμὸν ἀνάλογον τῶν φυσικῶν τῶν προδιαθέσεων, ὑφίσταντο τὴν αὐτὴν ἐπίδρασιν.

Ἡ μίςς Λίλιαν ἐφ' ὅσον τὸ ἔσμα της ἐξηκολούθει δὲν ἦτο πλέον ἢ ἰδίᾳ δὲν ἦτο πλέον παιδί, οὔτε κορασίς, ἦτο γυναῖκα, ἦτο προπάντων καλλιτέχνης. Τὸ γαλανὸν της μάτι ἔλαμπε σοβαρὸν καὶ βαθύτατον κάτω ἀπὸ τὴν λεπτὴν γραμμὴν τῶν ὀφθαλμῶν της· τὸ νεανικὸν διάγραμμα τοῦ προσώπου της ἐλάμβανε βαρεῖαν περιπέθειαν, ἔχανε κάτι τι ἀπὸ τὴν συνήθη ἐκεντραλίαν καὶ ζωηρὰν του χάριν καὶ ἀπέκτα τέλος τὴν αὐστέρην κανονικότητα ἀρχαίου μαρμάρου.

Ὅταν ἔπαυσεν ἡ μίςς Λίλιαν, ἦτο λευκὴ καὶ τὰ χεῖλιά της ἔτρεμον· προσήρχοντο νὰ τὴν συγχαρῶν, καὶ μετὰ ἐν μόλις δευτερολέπτῳ ἤκουσα ἐκ νέου τὸν παιδικὸν της γέλωτα. Καὶ ἐγὼ ἐπλησίασα καὶ ἤρχισα νὰ ἱμιλώμεν περὶ μουσικῆς μέχρις ὅτου ὁ ὠραῖος Δίγπαυ ἦλθεν νὰ τῆς ζητήσῃ τὴν χάριν νὰ τὴν ἔχει σύντροφον εἰς τὸ νέον, ποῦ διωργάνιζε, παιγνίδιον tennis court.

Ὅταν ἔφυγε ἀπὸ τῆς Καρς de Crouville, εὐρίσκετο εἰς τὴν ἐξαψὴν τοῦ παιγνιδίου γελαστή, ζωηρὰ, χαριτωμένη μὲ τὴν στέκα εἰς τὸ χέρι καὶ ἀπῆλθον γοητευμένοι, ὑπὸ τὴν ἰδιότητά μου ὡς ψυχολόγου, ἐπειδὴ ἐκ πρώτης ὄψεως ἐνόησα ὅτι ἡ μίςς Λίλιαν δὲν ἦτο ἀπὸ τὰ τυχερὰ πρόσωπα· γοητευμένος ἐπίσης ὅτι θὰ εἶχα κομψωτάτην «πεταλλοῦδα» νὰ σπουδάσω...

27. Μαΐου.

Ποίας θλιβερὰς ἢ πικρὰς σκέψεις διεγείρουν λοιπὸν ἐνίοτε εἰς τὸ πνεῦμα τῆς λαίδου Evans μερικαὶ λόγοι τοὺς ὁποίους ἐκστομίζει ἡ ἀνεψιὰ της. Ἡ ὁ δὲ δύο ὠρῶν ὑπὸ τὴν σκιάδα καθήμενοι ἐφλυαροῦμεν ἀνεμένοντες τὸν κώδωνα τοῦ γεύματος. Ἡ μίςς Λίλιαν τυχαίως ἔφερε τὸν λόγον ἐπὶ τῆς παιδικῆς της ἡλικίας, ἐκ τῆς ὁποίας διηγεῖτο διάφορα ἐπεισόδια μετὰ τῆς ζωτικῆς ἡττος ἐκείνης ἡ ὁποία εἰς κάθε τι τὴν συνοδεύει καὶ αἱ ἀναμνήσεις ἐξελάσσοντο τὸ φύρδην μίγδην, κατὰ τύχην, αἱ μὲν προκαλοῦμενοι ὑπὸ τῶν δέ, κατὰ τρόπον γραφικὸν καὶ παρὰ προσδοκίαν ἐνίοτε, τοῦθ' ὅπερ καθιστᾷ τόσον ἐγγικτικὰς καὶ τὰς ἐλαχίστας διηγήσεις της· τὸ ὄνομα τῆς μητρὸς της ἐπανήρχετο καὶ ἐπὶ στιγμὴν ἐπὶ τῶν χειλέων της.

Ἄφνης ἐπρόφερε καὶ τ' ὄνομα τοῦ πατρὸς της περὶ τοῦ ὁποίου, γενικῶς, ὁμιλεῖ σπανιώτατα, καὶ τὸν ὅποιον οὔτε κἀν ἐνθυμεῖται, μὴ ἔλεγεν μίαν ἡμέραν, ἐπειδὴ τὸν ἔχασεν ὅταν

ἦτο πολὺ μικρὸ παιδί ἀκόμη. . . Κατὰ τύχην ἔστρεψα ἐκείνην τὴν στιγμήν τοὺς ὀφθαλμούς μου πρὸς τὴν λαίδυ Evans· τὸ κερί δὲν θὰ εἶχε ὠχρότερον χρῶμα ἀπὸ τὸ πρόσωπόν της, τὸ στόμά της εἶχε λάβη σχηματισμὸν καταφρονητικὸν καὶ πικρὸν, καὶ ὅλον της τὸ ὑψηλὸν σῶμα εἶχεν ἀνορθωθῆ μὲ εἶδος ὑπερηφάνου κινήματος. Ἀλλά, χωρὶς ἄλλο, καὶ ἡ ἰδίᾳ ἡσθάνθη αἰφνιδίως τὴν ἀπροσδόκητον μεταμόρφωσίν της. Διὰ μικρᾶς τινοῦ κινήσεως ἔφερε τὴν χεῖρα της πρὸς τὸ μέτωπον, ὡς διὰ νὰ ἀποδιώξῃ ἐνοχλητικὴν σκέψιν, καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν συνήθη τὴν ἀδιάφορον γαλήνην μεγάλης κυρίας. Ἐκ νέου οἱ γλυκεῖς καὶ περιλυποί ὀφθαλμοὶ της προσηλώθησαν μετὰ μεγάλης τρυφερότητος ἐπὶ τῆς μίςς Λίλιαν.

Ἡ κορασίς αὕτη φαίνεται νὰ κατέχη μυστικὸν διὰ τοῦ ὑποίου προσελκύει τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν στοργὴν πάντων· ἡ μίςςρες Bessy, ἡ πρώην παραμάννα της, ἔτρεφε δι' αὐτὴν ὄχι μόνον συμπάθειαν τρυφερᾶς ἀλλὰ συγκινητικὴν λατρείαν τοιαύτην ὥστε δὲν ἔπρεπε ποτὲ ἡ θεία καὶ ἡ ἀνεψιὰ νὰ τύχῃ νὰ τῆς δώσουν διαφορετικὰς διαταγὰς διὰ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα· ἡ μίςςρες Bessy, χωρὶς νὰ διαστάσῃ (πολὺ τὸ φοβοῦμαι) θὰ ἱκανοποιεῖ μόνον τὴν θέλησιν τῆς μίςς Λίλιαν.

5. Ἰουίου.

Διατὶ νὰ μὴν τὸ ἀναγνωρίσω καὶ νὰ τὸ ὁμολογήσω ἐν πάσῃ εὐκαιρίᾳ, ἀφοῦ μάλιστα ἡ φιλαυτία ἐξ ὀλοκλήρου εἶναι ἱκανοποιημένη ἐκ τῆς διορατικότητός μου;

Ἡ μίςς Λίλιαν ἀὴ μικρὰ μου φίλη Λίλιαν» καθὼς ἔλεγε ἡ κυρία Νότερστωφ μ' ἐνδιαφέρει πραγματικῶς καὶ περισσότερον μᾶλλον ἀφ' ὅσον προέβλεπον πρὸς χάριν της σκέπτομαι νὰ μὴ ἐγκαταλείψω τὸ Vevey. Μ' ἐνδιαφέρει, ἐπειδὴ, μ' ὅλην τὴν νεότητά της, κατέχει ἤδη, ἐν τῇ μικρᾷ της σφαίρᾳ, προσωπικότητα ἰδίαν καταπληκτικὴν· δὲν εἶναι καθόλου χυμὴν εἰς τὸν αὐτὸν τύπον με τ' ἄλλα κοράσια τῆς τάξεώς της· καὶ τοῦτο προέρχεται ἐξ ἄπαντος ἐπειδὴ ἐμεγάλωσεν μεμονωμένη ἐξ αὐτομάτου ἀναπτύξεως τῆς φύσεώς της ἥτις εἶναι μοναδικῶς πλουσία· τὸ βεβαιώνομαι ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν καθόσον τὴν γνωρίζω περισσότερον, καὶ συνδιαλεγόμεθα ὁμοῦ ἐπὶ μακρότερον καὶ μοῦ ἐπιτρέπει νὰ εἰσδύσω εἰς τὰ ἐσώτερα τῆς σκέψεώς ἀν καὶ ἐκτάκτως ζηλοτυπεῖ τὰ μυστήριά της πρὸς πείσμα τῆς μεγάλης της ἐλευθεριότητος. Ἡ κ. De Crouville, εἰς τὴν ὁποίαν ὠμίλουν περὶ αὐτῆς, μοῦ εἶπεν ὅτι ἀνετράφη μεμονωμένως, καὶ ὅτι ἡ λαίδυ Evans φοβουμένη πᾶσαν κοσμικὴν σχέσιν, ἔζη πάντοτε ἐκτὸς μηνῶν τιμῶν ποὺ ἐταξίδευαν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐν τῷ ἀποχωρητηρίῳ ἐν Kilworth.

Εἶναι τοῦτο ἄρα γὰρ ἀποτέλεσμα τῆς μυστηριώδους φροντίδος ἐκείνης, τὴν ὁποίαν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ξεχάσῃ καὶ περὶ τῆς ὁποίας δὲν μοῦ εἶναι ἐπιτετραμμένον νὰ ἐξετάσω διόλου, ἔστω καὶ τὴν Καν de Grouville;

Συμπεραίνω ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῆς μαθητικῆς της ἡλικίας ἡ μίςς Λίλιαν εἶχεν συλλογὴν ἄφθονον διαφορωτάτων παιδαγωγῶν καὶ καθηγητῶν διότι περὶ πάντων εἶναι ἐνήμερος· ἀλλ' ἀπ' ὅλην τὴν πνευματικὴν τροφὴν ἡ ὁποία τόσον ἀφειδῶς τῆς εἶχεν ἐπιδαψιλευθῆ, δὲν παρέλαθεν παρ' ὅ,τι προσεῖλκε τὴν φλογερὴν καὶ θερμὴν ψυχὴν της. Καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐσημάτισε ἐπὶ πολλῶν φιλολογικῶν, καλλιτεχνικῶν καὶ ἠθικῶν ζητημάτων γνώμας ἰδικὰς της, εὐθυκρισίας καταπληκτικῆς, πρωτοτύπους καὶ εὐκαιρίαις.

Αἰσθάνεται πᾶν ὅ,τι σκέπτεται καὶ λέγει μὲ μίαν ἔντασιν καὶ διαύγειαν αἵτινες ἀποτελοῦσιν ἀληθινὴν ἀπόλαυσιν διὰ τὸ τετραγαγμένον πνεῦμά μου. Ὅ,τι θαυμάζει τὸ θαυμάζει βαθύως καὶ μετὰ πάθους, μὲ πᾶσαν εὐκαιρίαν.

Τὸ αὐστηρὸς κανονικότητος διάγραμμα τῶν καστανῶν της φρυδιῶν, τῶν γελαστῶν της χειλέων, τοῦ λεπτοκαμωμένου πηγουνοῦ της, δὲν με γελᾷ καθόλου· μαρτυρεῖ λανθάνουσαν ἐνεργητικότητα ἕνεκα τῆς ὁποίας θὰ ἦτον ἱκανὴ νὰ θυσιάσθῃ χάριν καθήκοντος, καλῶς ἐννοουμένου. Εἰμποροῦσε βεβαίως ν' ἀπατηθῆ καμμιὰ φορὰ, ἀκαρβῶς ἕνεκα τῆς ζωηρᾶς της φύσεως ἀλλὰ θὰ τὸ ἔκαμνεν ἀδύλως, πάρα πολὺ εὐκαιρίας ὥστε νὰ μὴν ἀποκρύψῃ τὴν πλάνην ἂν ἐτύχαινε νὰ τὴν ἐννοήσῃ κ' ἡ ἰδίᾳ.

Ἄλλ' ἡ ἀληθὴς της πρωτοτυπία ἔγκειται εἰς τὴν παντελῆ ἔλλειψιν φιλαρεσκείας παρ' αὐτῆ, ἥτις προέρχεται ἀπὸ τὸν ἔρωτα τῆς εὐκαιρίας καὶ ἀπὸ τὴν βαθεῖαν ἀντίληψιν ποὺ ἔχει σχηματίσει περὶ τῆς γυναικείας ἀξιοπρεπείας· εἶχεν ἐγερθῆ σπουδαία συζήτησις περὶ τοῦ ζητήματος ἀκαρβῶς τούτου τῆς φιλαρεσκείας, χθὲς, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Five o' clock τῆς λα δυ Evans· ἡ μίςς Enid καὶ αἱ νεαραὶ συμπατριώτισσά της, ὅσαι ἦσαν παρούσαι, ὑπεστήριζον ἐπιμόνως καὶ μετὰ παραδόξου εὐκαιρίας τὸ ὑπερβολικὸν φλιρτάρισμα· καὶ διὰ νὰ 'ποῦμεν τὸ δίκαιον ἡ μίςς Enid ἐφαρμόζει πληρέστατα καὶ εἰς τὸ πρακτικὸν μέρος τὰς ἀρχὰς της· τὸ γνωρίζει πολὺ καλὰ ὁ ἀρσενικὸς πληθυσμὸς τοῦ ξενοδοχείου. Ἀπ' ἐναντίας ἡ μίςς Λίλιαν ἐξανίσταται κατὰ τῶν λίαν . . . ἐλευθερίων ἀρχῶν τῆς φίλης της· καὶ μεταχειρίζεται πρὸς τοῦτο μικρὰς, κομμένους φράσεις πλήρεις ἀποστροφῆς καὶ περιφρονήσεως ἐναντίον ὅλων τῶν στριφογυρισμάτων τῆς γυναικείας ματαιότητος. Τί θὰ ἔλεγε ἂν τὴν ἤκουαν, ἡ Κα Δεβιάν, καὶ τόσες ἄλλες;

(ἔπειτα συνέχεια).

ΤΟ ΦΤΕΡΝΙΣΜΑ

Ὅταν φτερνίζεται κανεὶς τοῦ λέγε: Σὲ θυμᾶται!

Κ' ἐκεῖνος ποὺ φτερνίζεται ἀπόκρυφα πλανᾶται

Κ' εἰς ὄνειρα βυθίζεται. . .

Θαρρεῖ πῶς τὴν ἀγάπην του κρατεῖ στήν· ἀγκαλιὰ του

Καὶ χαιρεῖ ὁ ταλαίπωρος καὶ τρέμει ἡ καρδιά του

Καὶ . . . καὶ ξαναφτερνίζεται.

Ὅταν κ' ἐγὼ συχνὰ-συχνὰ φτερνίζομαι σὰν ὄλοι

Θαρρεῖς πῶς τὸ κεφάλι μου τὸ παίρνουν οἱ διαβόλοι

Καὶ λές μοῦ κόβεται ἡ προή. . .

Ἄχ! ἡ καρδιά μου 'ς ὄνειρα ἀλλόκοτα πλανᾶται

Γιατὶ τὸ ξενῶ, παρενθὺς ἐκείνη μὲ θυμᾶται,

Ἐκείνη — ἡ καταρροή!

Ἄθῆναι.

ἌΛΕΞ. Κ. ΠΕΡΔΙΚΙΔΗΣ.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ.

ΤΟ ΑΡΤΟΔΕΝΔΡΟΝ

Τὸ ἀρτόδενδρον εἶναι ἐν τῶν σπουδαιότερων φυτῶν τῶν χρησιμευόντων εἰς τροφήν τῶν λαῶν τῆς ἀνακαυμένης ζώνης καὶ ἰδίως τῶν παρὰ τὴν Ἰσημερινὴν κειμένων νήσων τοῦ τε Μεγάλου ὠκεανοῦ καὶ τοῦ Νοτίου Ἀσιατικοῦ Πολυνησίου Πελάγους — ἵνα καὶ ἐγὼ μεταχειρισθῶ τὴν ἄνοιαν τούτων: «Ὁ ἐν ταύταις διαζώντις φύεται καὶ αὐτῶν. Δὲν καταφεύγει τις εἰς φυσικὴν ἱστορίαν καὶ φυτολογίαν ἵνα γράψῃ εἰς τίνα οἰκονομίαν τὸ φυτικὸν βασίλειον τὸ ἀρτόδενδρον ἀνήκει ἢ κιννότερον τὸ ψωμόδενδρον, ὅπερ εἰς ἀναγνωσίαν, καὶ ἰδίως Γεωγραφίας τελευταίως ἐκδησίης ἐπρεπε νὰ μάθω, τουλάχιστον τὴν σημασίαν αὐτοῦ, οὐδὲ θέλω νὰ φυλλολεξήσω εἰς Δοξικὰ Ἑγκυκλοπαιδικὰ τοῦ Pöcher ἢ τοῦ Meyer, ἃτινα ἔρουν καὶ χρωματιστὸν πῖνακα εἰκονίζοντα τοῦτο (Taf. Nahrungs-pflanzen) καὶ συναφεῖ αὐτῶν φυτὰ, ἀλλ' εἰς ἐτέρων διετηγημάτων καὶ ἀναγνωσμάτων γερμανικῶν χρησιμομαθειῶν ἀπαυθίζω τὰ κατωτέρω περὶ τοῦ χρησιμευτάτου τούτου φυτοῦ, ὅπερ καὶ arctocarpus (ἀρτόκαρπος) λατινιστῶν καὶ Brodbaum γερμανιστῶν λέγεται.

Τὸ ὅλον σχῆμα τοῦ ἀρτόδενδρου εἶναι κίμβιν καὶ ὠρατον, οὐδὲν δὲ ἴσως ἐκ τῶν ἰδικῶν μας δασικῶν δένδρων δύναται νὰ παραβληθῆ πρὸς αὐτό· φθίνει συνήθως εἰς ὕψος 12—18 μέτρον καὶ ἔχει τὴν μεγάλην καὶ πυκνὴν καρπὴν αὐτοῦ ἐστολισμένην μὲ τὸ ὠραιότερον πράσινον φύλλωμα, τὰ δὲ φύλλα περὶ τὸν 1½ πόδα μακρὰ καὶ 10.—12 δακτύλους πλατέα. Ὁ ἐξοχωτέρως ὅμως στολισμὸς καὶ τὸ ὄψον τοῦ δένδρου εἶναι ὁ μέγας αὐτοῦ καρπός, στρογγύλος καὶ μυελώδης, ἔχων τσαστὸν ὄγκον ὅσον ἀνθρωπίνην κεφαλὴν καὶ βάρος μέχρι 2 ὀκάδων. Πᾶσι ὠρμῶν, ἢ ὠμάς ἔχει ἀψήγτος ὁ καρπὸς ὡς κόπτεται σπανίως τρώγεται καὶ ἔχει γεῦσιν ὀλίγον δυσάρεστον, καθαρῶν ὅμως καὶ μετὰ ταῦτα ψηθεὶς ἔχει γεῦσιν ἄρου ἐκ σίτου, καὶ ἀποτελεῖ τὴν κυρίαν τροφήν τῶν ἰθαγενῶν. Τὸν συνήθη τρόπον τοῦ νὰ γίνῃ ὁ ἀρτόκαρπος ἐδώδιμος περιγράφει ὁ G. Forster (1) διὰ τῶν ἐπισημένων λέξεων: δρέπει τις τοὺς καρποὺς πρὸ τῆς τελείας αὐτῶν ὠριμάσεως καὶ μετὰ τὴν ἀπαμάκρυνσιν τοῦ φλοιοῦ αὐτῶν θέτει αὐτούς εἰς λιθστρωτὴν λάκκον καὶ καλύπτει αὐτούς μὲ

(1) Συγγράμματος τῆς παραλλήσεως ἐκκατηνετηρῆδος ἐιδικώτερον ἔργον περὶ ἀρτόδενδρου ἐκδοὺς τῷ 1784 ἐν Κζαπέλη.

σωρῶν φύλλων καὶ πετρῶν μέγας ὅς μεταθῶσιν εἰς ὄξταν ζύμασιν ἢ βράσιν. Ἐκ τῆς προμηθείας ταύτης λαμβάνει τις καθ' ἑκάστην τῶσιν ὅσων χρειάζεται, κίμβιν εἰς αὐτοῦ μεγάλου; βάλου; περιτυλίσει αὐτούς εἰς φύλλα, καὶ ψήγει αὐτούς ἐπὶ πετρῶν, αἵτινες προηγουμένως ἐπυρακτώθησαν. Ἐπὶ ἐβδμήκτας διατηροῦνται αὐτὰ εἰς μᾶζαν τοῦ ἄρου καὶ εἰς ἀναμύμη καὶ εἰς ὀδοντικής πολὺ καλὴν τροφήν. Ἀκόμη καὶ διακρύβονται τῶν 2—4 μηνῶν, ὅτε τὸ ἀρτόδενδρον δὲν φέρει καρπούς, ὁ κάττιος τῶν νήσων τῆς Νοτίου θαλάσσης ζῆ ἐκ τῆς προμηθείας ταύτης. Τὸ δὲ πλέον τὸ φυτὸν τούτου τῆς τροφῆς ἀποφέρει τσαστὸν καρπὸν, ὅσπερ, τρεῖς δένδρα ἀρκεῖσι κατὰ τοὺς περιηγητὰς καὶ φυτολόγους νὰ διαβρέθωσιν ἀνθρώπων ἐπὶ 8 μῆνας πληρέστατα. Καὶ αὐτὸς ὁ μέγας Cook ἐπαίνει μεγάλως τὸ δένδρον τούτου λέγων. «Ὁ ἐν φυτεύσει τις ἐν τῇς τόποις τούτοις 10 μῶν δένδρα καθ' ὅσον αὐτοῦ τὴν βίον ἐκπληροῖ τὸ καθήκον του καὶ πρὸς ἴδον ἑαυτοῦ καὶ πρὸς τὸ ἀνθρώπων γένος πλουσιπαραρῶν, ἢ ὅσον ἐκπληροῖ τὸ ἐκκατῆς τῆς ἡμετέρας ζώνης, ὅσπερ καὶ ὅλον του τὴν ζωὴν διακρύβεται τοῦ ψύχους τοῦ χειμῶνος ἠγερεῖται, κατὰ τὴν θερινὴν θερμότητα ἐθέρισε καὶ ἐπορμήθειεν οὐχὶ μόνον μὲ ἄρτον τὴν νῦν οἰκονομίαν αὐτοῦ ἀλλὰ φειδωλῶς οἰκονομῆσε καὶ μετρητὰ χρέματα διὰ τὰ τέκνα αὐτοῦ».

Πρὸς τούτους δὲν πρέπει νὰ παρελθῶ ἐν σιγῇ ὅτι ὁ καρπὸς ἐτέρου εἶδους ἀρτόδενδρου τρώγεται καὶ βραστός, καὶ ὅτι οἱ σπόροι αὐτοῦ τρώγεται ἐψημένον, ὅτε τὰ ἄρρενα αὐτοῦ ἀνθη κατέχουσιν εἶδος τι ὅσκαρ ὅτι ὁ φλοιὸς τοῦ δένδρου χρησιμοποιοῦται πρὸς ὕφαντικὴν φορεμάτων ἰδίως ἐν τῇ Πολυνησίᾳ, ὅτε τὰ φύλλα χρησιμοποιοῦνται δίκην ψιθῶν, ὡς ἡμεῖς σήμεραν ἔχμεν τὰ φύλλα τῆς σικτῆς ἢ τῆς ἀμπελοῦ δίκην τρυβλίων ἐν τῇ εἴγῃ, ὅτε τὸ ξύλον αὐτοῦ χρησιμοποιοῦται εἰς τὴν οἰκοδομικὴν καὶ τὴν ναυπηγικὴν ελαφρῶν πλοαίων καὶ τέλος ὅτι καὶ διὰ τὴν βαφικὴν καὶ τὴν ἰατρικὴν χρησιμώτατον.

Ἐάν τις οὕτως ἀτελῶς σκιαγραφηθείας ἰδιότητος τοῦ ἀρτόδενδρου ἀριθμηθῆ τις, εἶναι δυνατόν νὰ μὴ ἀναγνωρίσῃ ἐν αὐτῷ πλῆθυν δῶρον τοῦ θεοῦ;

ΕΡΜΙΟΝΗ ΛΑΖΑΡΙΔΟΥ.

«Ραφείλια Σχιδενδέρεια. — Τὸ μεγαλειότερον γνωστὸν ἄνθος. — Τὸ ἄνθος τοῦτο, τὸ ὅποιον οἱ ἰθαγενεῖς ὀνομάζουσι Μπόξι εὑρίσκεται ἐπὶ τῶν κλιτύων τοῦ ἡφαιστείου Ἐπὶ εἰς τὰς νήσους Φιλίππιναις. Ἀνθολόγος Γερμανοῦ ἐν ἐπιστημονικῇ περιηγήσει

ἀπὸ τῆσαν αὐτὸ εἰς δύο χιλιάδων πεντακοσίων ποδῶν ὕψος ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Ὁ διδάκτωρ Ἀλέξανδρος Σχιδενδέρεια δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς του ὅτι κατ' ἀρχὰς εἶδε τοὺς κάλυκας τοῦ γιγαντικίου τούτου ἄνθους. Περισσότερον ἐβελγῆ ἔταν εἶδον αὐτὸ τὸ ἄνθος εἰς τὴν τελευταίαν τὴν μὲ διάμετρον ἐνὸς μέτρον. Κατέβρισαν νὰ ζυγίσωσιν αὐτὸ καὶ εὗρον ὅτι εἶχεν ἕνδεκα χιλιογράμματα βάρους.

Ἐπειδὴ δὲ ἔστο ἀδύνατον νὰ μετενεχθῆ εἰς Ἑυρώπην χωρὶς νὰ μακρυνθῆ ἠκρόσθησαν νὰ τὸ φωτογραφίσωσιν καὶ νὰ συμπαραλάβωσιν ἄρκετὰ ξυρὰ φύλλα. Ἡ φωτογραφία καὶ τὰ φύλλα ἐστάλησαν εἰς τὴν βρετανικὴν κτῆσον τοῦ Breslow, ὅπου τὸ ἄνθος ἀνεγνωρίσθη ἀντικαθ' ἑστὴν οἰκονομίαν τῆς ραφείλιας, ἡτις παρετηρήθη ἐν Σουμάτρα τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ ἀγγλοῦ διακητῶ Στάμφορν Ραφλέσσου, ὅστις τῷ εἶχε δώσει τὸ ὄνομα του.

Ἡὸς θὰ ἐξηλεῖται ἡ ἀναγνώστριά μας ἐκεῖνη ἡτις θὰ τὸ εὗρεν εἰς ἓνα τῶν προσεγγίων χρωτῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς.

«Πιθήκοι Σοφοί. Σπουδαιωτάτη καὶ σοβαρὰ τῆς Ἀγγλικῆς πρωτεύουσος ἐφημερίς Τὰ Ἡμερησία Νέα ἀρηγεῖται ὅτι θάρχει ἐν Κίνα γένος Πιθῶν τὸ ὅποιον ἤξειρε νὰ κατασκευάζῃ κεραμικὰ σκευὰ ὡς καὶ εἶδος οἴνου ἀπὸ μύθρα καὶ ἄλλας ὑπώρας. Πρέπει νὰ δεγθῶμεν τὴν εἰδησιν μὲ ἐπιφυλάξεις τινὰς καὶ ἴσως νὰ κατατρίβωμεν τοὺς ἐν λόγῳ πιθῶνους μὲ ἐκείνους περὶ τῶν ὁπίων ὁ Stanley καὶ ὁ Jephson εἶπιν ὅτι διατηροῦσι πῦρ τὸ ὅποιον ὑπέκλειψαν ἀπὸ τῶν ἰθαγενεῖς καὶ παῖζουσαν τύμπανα καὶ ταῦτα κλοπιμαία.

«Θερμοκρασία τοῦ ἄρου. Εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρον νὰ ἤξεύρωμεν τὴν θερμοκρασίαν εἰς τὴν ὁπίαν φθίνει ὁ ἄρτος, ὅτι μὲ κάποιαν πιθανότητα κατηγοροῦσιν αὐτὸν ὡς φορεῖον ἐπιφανῶν μικροβίων ἐμπειροχρημένον εἰς τὸ ὕδωρ τὸ ὅποιον χρησιμεύει διὰ τὴν ζύμη. αἱ ἐρευνῆς τοῦ κ. Baland ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἡ θερμοκρασία τῆς ψύχας, ἐνῶ ψήγεται ἀνέρχεται εἰς 100 μέχρι 102 βαθμῶν, ἡ θερμοκρασία τοῦ ἔξου εἶναι πολὺ ὑψηλότερα ὅσπερ ἡ διὰ τοῦ ἄρου διὰ ὅσας ἐπιδημίας καθίσταται ἀδύνατος, καθ' ὅτι εἰς 100 βαθμοὺς, ἐν μέσῳ ὕδρον, κάθε παθογῆς μικροβίον καταστρέφεται.

«Ἡλεκτρικὸς φωτισμὸς. Ἡ αὐτοματικὴ διαναμνὴ τοῦ ἠλεκτρικοῦ φωτισμοῦ ἐφαρμόζεται εἰς τὰς ἀμέλλας τοῦ ὑπογείου σιδηροδρόμου τοῦ Λονδίνου. Κάθε ταξειδιώτης εἰσάγων μίαν πένην (20 παραδ.) εἰς ἐπὶ τούτῳ ὁπῆν θὰ ἔχῃ φωτισμὸν διὰ νὰ ἀναγνώσῃ ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν.

«Ὁ καφὲς ἐμπεριέχει Α' ἄλλατα χροσῶμα διὰ

τὴν ὀρέψιν. Β' ἄρωματικά στοιχεῖα εὐνίχως ἐπενεργῶντα ἐπὶ τῆς πέψεως. Γ' ἀρκετὴν πίσυτητα παχίων ὕλων καὶ Δ' ἀζωτούχους ὕλας. 100 γραμμάρια καφὲ ζεματισμένου εἰς μίαν λίτραν ὕδατος, ἐμπεριέχει 20 γραμμάρια θρεψίμου ὕλης οὕτως ὅσπερ δύναται νὰ συμπεριέχονεν ὅτι ὁ καφὲς εἶναι πῶν μεγαλῆς θρεπτικῆς ἀξίας.

Παρετήρηθη ὅτι οἱ ἀνεπαρκῶς τρεφόμενοι διατηροῦνται ἐν ὕγειᾳ καὶ παρέχουσι περισσύτερον ἐργασίαν, ἀμα προσηθῆ εἰς τὴν συνήθη τροφήν των ἀρκετὴ δόσις καφὲ. Ὅλα οἱ ταξειδιώται γνωρίζουσιν ἀριστὰ τὰς θρεπτικὰς ἰδιότητάς του.

Ὁ καφὲς καταπραῖνει τὴν πείναν καὶ ὑποστηρίζει καὶ αὔξει τὰς δυνάμεις — ὅταν βεβαίως τίποτε ἐν τῇ κρείσει καὶ τῇ ὑγείᾳ δὲν ἀπαγορευεῖ τὴν χρῆσιν του.

Δόσις καφὲ μὲ γάλα ἐμπεριέχει εἰδικὴς περισσύτερας στερεῖς ὕλας καὶ τρεῖς περισσύτερας ἀζωτούχους καὶ ἀπὸ αὐτῶν τὴν ζωμὸν τοῦ κρέατος.

«Καταρροὴ καὶ αὐτοκτονία. — Παρατηρήθη ὅτι κατὰ τὴν ἐπιδημίαν τῆς γρίπης τοῦ 1889-90, ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν αὐτκτωνῶν ἐπαισθητοῦς ἠξήσεν εἰς τὰ προσβαλλόμενα μέρη, ἰδὴ δὲ ἐν Παρισίαις ὅπου ἡ ἀξίσις ἀνῆλθεν εἰς 25 0/0. Ἡ παρατήρησις αὕτη ἐπαυθῆθη καὶ τὴν τελευταίαν Ἀπρίλιον ὅτε ἐπᾶνθῆεν ἡ ἐπιδημία. Αἱ αὐτοκτονίαι εὐθὺς ἀνῆλθον εἰς 39, ἐνῶ τὸν προηγούμενον μῆνα ἦσαν μόνον 15. Ὁ μέσος ὄρος τῶν αὐτοκτωνῶν εἶναι διὰ τοὺς Παρισίους Ἀπριλίου 21. Ὅθεν παρατηροῦμεν ὅτι ὑπὸ τὴν ἐπίρροιν τῆς νόσου ταύτης ὁ ἀριθμὸς σχεδὸν ἐδιπλασιάσθη. Ἄλλως τε καὶ αἱ ἀσθενεῖαι τῶν νύκτων ἠξήσαν κατ' ἀναλογίαν.

«Τὰ ἀγγλικά ταχυδρομεία δὲν κίμνιν διακοῦν τὰς Κυριακάς. Ἀναμφιβόλως τὸ μέτρον τοῦτο εἶναι μιλιάνθρωπον καὶ συμφερεῖ διὰ τοὺς ταχυδρομικοὺς ὑπαλλήλους. Μιλῶντι δὲ θέγει μέχρι τινὸς τὰ συμφέροντα τῶν ἰδιωτῶν ἐγενετο δεκτὸν ὡς ἐκ τοῦ βαθύως ἐρεχθόμενου θρησκευτικοῦ αἰσθηματος.

Τὸ Βέλγον ἐπιθυμῶν ν' ἀκαλουθῆσθαι τὸ ἀγγλικὸν ἔθιμον χωρὶς νὰ προσκρούσῃ εἰς τὰς συνήθειας τοῦ τόπου ἐξέδοκε γραμματόσημα μὲ λογίδα φέρουσαν τὴν φράσιν: «Μὴ ἐπιδθῆτω τὴν Κυριακὴν». Ὅταν ὁ ἐπιστέλλον δὲν θέλει νὰ ὑπέβληθῆ ἡ ἐπιστολὴ του εἰς ἀργυροῖας ἀποκόπτεται τὴν οὐβῆσαν λογίδα, καὶ φαίνεται ὡς βέβαιον ὅτι 90 0/0 δὲν θὰ λαμβάνουσι τὴν ἐνοχλητικὴν ταύτην πρόνοιαν.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Μεταξὺ τῶν πολλῶν καὶ καλῶν βιβλίων, ἃτινα πρὸ ὀλίγου ἐξῆλθον εἰς φῶς ἐκ τῶν περιοριμῶν καταστημάτων τοῦ ἐν Λεπίᾳ Teubner ἀφῆ ἰδίας προσηχῆς καὶ συστάσεως εἶναι: «Ἡ κατ' ἐκλογὴν ἐκδοσις τῆς Ἀναβάσεως τοῦ Σεροφάντος καὶ τῶν Ἑλληνικῶν αὐτοῦ» πρὸς χρῆσιν τῶν σχολείων ὑπὸ Fr. Gustav Sorof καὶ ἡ Γραμματικὴ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης ὑπὸ τοῦ κ. Uhle, τῇ συμπράξει δύο ἐπέ-

ρων λογίων τῶν κ. A. Procksch καὶ Bueltner—Wohst ἐν 4ῃ ἐκδόσει (σελ. 210). Ὀλίγα λέξεις περὶ τῶν βιβλίων τούτων καὶ μάλιστα περὶ τοῦ πρώτου πρέπει νὰ λεχθῶσιν ἐν τῇ Ἡχοῦ χάριν τῶν φίλων καὶ ἀναγνωστῶν.

Καὶ τῆς μὲν ἐκδόσεως τοῦ *Ξενοφώντος ἔχμεν* μόνον τὸ πρῶτον μέρος ὑπ' ὄψιν, διότι τὸ Β' εἶτι εὐρίσκειται ἐν χειρὶ τῶν στοιχειωθετῶν. Τὸ κριψὴν τούτου τεύχους τὸ ὑπ' ὄψιν ἡμῶν περιέχει τεμάχια τὰ ἄριστα καὶ διδακτικώτερα ἐκ τῶν 4 πρώτων βιβλίων τῆς Ἀναβάσεως μετὰ μεγίστης ἐπιμελείας καὶ ἀκριβείας καὶ δι' ὠραιότητων καὶ καθαρωτάτων στοιχείων τετυπωμένα ἐν εἰδῇ χρηστομαθείας· τὰ τεμάχια ταῦτα δὲν εἶναι εἰκῆ καὶ ὡς ἐτυχεν ἐρριμμένα ἀνευ συνειρμοῦ καὶ συνδέσεως ἀλλὰ τούναντίον ὁ συγγραφεὺς κατὰ τὰ παιδαγωγικῶς παραδειγματικά ἐλαθὼν ὑπ' ὄψιν τὸ περιεχόμενον αὐτῶν τὴν ἐσωτερικὴν σχέσιν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ἐν τῇ μελέτῃ τούτων βαθμηδὸν ἐπαυξάνον, ἐπλούτισε τὸ κείμενον δι' ὀλίγων πάνυ καταλλήλων εἰκόνων κατὰ τὸ ἀμερικανικὸν σύστημα (πρὸς βλ. Ἀνάβασιν ὑπὸ Kelsey καὶ Zenos ἐν Βοστώνῃ 1892) τῶν μαχῶν, καὶ πρὸς εὐκολίαν τῶν τε μαθητῶν καὶ διδασκάλων πρὸ ἐκάστου κεφαλαίου ἢ ἐκάστης § παρέθηκε καὶ εἰσὺν ὅσον σύνψιν τοῦ τε περιεχομένου τοῦ κειμένου καὶ τῆς ἐννοίας αὐτοῦ, γερμανιστὶ ἐννοεῖται. Ἰνα δὲ ὁ συγγραφεὺς τὴν ἐκδοσὴν αὐτοῦ χρησιμωτέραν καὶ ἀκωπιωτέραν διὰ τοὺς πολλὰ γινώσκοντας γερμανόπαιδας καταστήσῃ ἐπισυνήψην ἐν τῇ τελείῃ τοῦ τεύχους παράρτημα ὀλιγοσέλιδον (σελ. 161—178) περὶ τῶν Στρατιωτικῶν τῶν Ἑλλήνων, ἐνῶ πολλάι εἰκόνες ἐξ ἀρχαιολογικῶν κειμένων παρελήφθησαν πρὸς καλλιτέραν ἀντίληψιν τῶν διδασκόμενων, ἅμα δὲ λέξικόν τῶν κυρίων ὀνημάτων (σ. 179—197) καὶ ἐν τελείῃ χάρτην τῆς Ἀναβάσεως, ἔμκον τῆς ἐν ἄλλαις ἐκδόσεσιν.

Βάσιν τοῦ κειμένου τῆς ἐκδόσεως ταύτης προσετίθησθετο ἐκτὸς ὁ συγγραφεὺς τὴν τοῦ Hug κυρίως, κατὰ δευτέρον δὲ λόγον τὴν τοῦ Weidner καὶ τὴν τοῦ Rehdontz. Περὶ Vollbrecht οὐδεὶς λόγος.

Πρὸς διευκόλυνσιν δὲ πάσης ἐρμηνείας εἴτε γραμματικῆς εἴτε συντακτικῆς κλπ., ὁ συγγραφεὺς συνήρμωσεν ἕτερον τεύχος ἰθαίτερον, ὅμοιον ὅμως τὸ τε σχῆμα καὶ τὸ εἶδος, δευτέρον, (Xenophons Anabasis B. I—IV *Kommentar*, ἐν ᾧ γίνονται αἱ παραπομπαὶ εἰς τὰς ἀναλόγους §§ τοῦ ἐν τῇ τεύχει τούτῳ ἐπισυνημμένου εὐσυνόπτου ξενοφωντείου συντακτικοῦ.

Τὸ βιβλίον καὶ τὸ ἐν καὶ τὸ ἕτερον θερμῶς σνιστάμεν εἰς τὴν ἀπόκτησιν μαθητῶν τε καὶ διδασκάλων.

Τιμᾶται ἕκαστον ἀντίτυπον κομψότατα δεδεμένον ἀντὶ 1 1/2 μάρκας.

— Αὐτοὶ λέξεις περὶ τῆς Γραμματικῆς ἀρκοῦσι καὶ οὐχὶ πολλάι. Ἡ Γραμματικὴ αὕτη εἶναι ὡς ἄριστα κατηρτισμένη καὶ βαθμολογικῶς οὐχὶ διὰ πολλοῦ φόρτου κανόνων καὶ ἐξαιρέσεων βραίνει πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτῆς: ἐξ αὐτῆς τῆς ἀλφabethῆτος ἀπλούστατα καὶ μεθοδικώτατα κατὰ §§ μετὰ παραδειγμάτων εἰλημμένων ἐπιτήδες ἐκ γνομικῶν καὶ ἀποφθεγμάτων διὰ τὸ συντακτικὸν μέρος καὶ τὴν περι ρήματος διδασκαλίαν. Ἐν σελ. 188—194 προστίθενται καὶ ὀλίγα ἐκ τῆς ἑλληνικῆς καὶ ἡροδοτείου Γραμματικῆς οὐχὶ φορτικὰ ἀλλὰ κατάλληλα καὶ ἐν τελείῃ κατάλογος ἑλληνικός, γερμανικός καὶ λατινικός. Ἀξία συστάσεως.

B. A. M.

— Τινὲς ἐπὶ τοσοῦτον ἀπομανθάνουσι νὰ ἔχωσιν ἴδιαν γνώμην ὥστε ἐπὶ τελους δὲν ταλμῶσι νὰ αἰσθάνωνται ψῦχος οὔτε ζέστην πρὶν συμβουλευθῶσι τὸ θερμόμετρον.

Paut Courty.

— Οὐδεμίαν γραμμὴν ἔγραψα μὴ φανταζόμενος ὅτι βλέπω αὐτὴν τυπωμένην. Οὕτω κοιμῶμαι καλῶς.

Washington.

— Δὲν θὰ ἦτο μέγα κακὸν νὰ ἀγαπᾷ τις ὀλίγον περισσώτερον τὰς γυναῖκας ἐν γένει! Ὁ ἀληθὴς κίνδυνος ἐγκρατεῖα εἰς τοῦτο ὅτι ἐπὶ τελους καταντᾷ τις νὰ προτιμήσῃ μίαν.

P. J. Stahl.

— Γνωρίζω καλῶς ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ εἶμαι τέλειος· θελῶ μόνον νὰ ἐκλέξω τὰ ἐλαττώματά μου.

Armand du Mesnil.

— Πολλάκις ἢ ἀκηδεία ἐκλαμβάνεται ὡς ὑπομονή.

Cardinal de Retz.

— Οἱ ἄκηροὶ ἔχουν πάντοτε ὄρεξιν νὰ κάμουν κάτι τι.

Vauvenargues.

Λαμβάνομεν τὴν εὐχαρίστησιν ῥ' ἀγγέλωμεν ὅτι ἡ Φιλολογικὴ Ἡχώ ἀρχεῖται προσεχῶς ἐκδίδουσα νέαν πρωτότυπον μυθιστορίαν τῆς δοκίμου διηγηματογράφου καὶ λογίας δεσποινίδος Ἀλεξάνδρας Παπαδοπούλου ὑπὸ τὸν τίτλον «Θύματα καὶ Δήμιος» ἧς ἡ ἀποδεδειγμένη ἤδη περὶ τὰ τοιαῦτα ἰκανότης προσελκύσατο ἀπὸ πολλοῦ τὴν προσοχὴν τοῦ δημοσίου καθόλου καὶ ἰδιῶτων ἀναγνωστῶν τοῦ περιοδικοῦ ἡμῶν, οὕτως τοιχάγει τακτικὴ συνεργάτης.